

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 179 (5651) 22 sentyabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Bugünkü inkişafımızda Azərbaycan parlamentinin də payı var"

Milli Məclisdə Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətilə təntənəli iclas keçirilib

- 6 **Binali Yıldırım:** "Biz Azərbaycanı əcnəbi dövlətlər kateqoriyasına daxil etmirik"
- 8 **"Armenian report":** "KTMT Ermənistana tüpürür"
- 6 **Musa Quliyev:** "Prezidentin çıxışı Ermənistanda əks-səda verib"

22 sentyabr 2018-ci il

İlham Əliyev: “Bugünkü inkişafımızda Azərbaycan parlamentinin də payı var”

Milli Məclisdə Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətilə təntənəli iclas keçirilib

Sentyabrın 21-də Milli Məclisdə Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətilə təntənəli iclas keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xəricdən dəvət olunmuş çoxsaylı qonaqlar iclasda iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısı iclasda nitq söyləyib. Prezident İlham Əliyev öz çıxışında Azərbaycan parlamentinin yaradılmasının 100 illiyi münasibətə təbriklərini çatdırıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasını tarixi hadisə adlandıran dövlətimizin başçısı xalqımızın Şərqdə ilk demokratik respublikanın yaradılması ilə fər etdiyini bildirdi. Cümhuriyyət dövründə bir sırada dövlət attributlarının təsis edildiyini deyən Prezident İlham Əliyev Azərbaycan dövlətinin Cümhuriyyətin və onun qurucularının fealiyyətini yüksək qiymətləndirdiyini vurğuladı, bu il “Cümhuriyyət İli” çərçivəsində dövlət səviyyəsində bir sırada tədbirlərin keçirildiyini diqqətə çat-

dırdı.

1991-ci ildə bir əsrda ikinci dəfə müstəqilliyine qovuşan Azərbaycanda ilk illərdə vəziyyətin acı-naqaqlı olduğunu, ölkəmizin çətin sınaqlarla üz-üzə qaldığını deyən dövlətimizin başçısı o ağır vaxtlarda xalqın müdriklik göstərərək Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdiyini, onun respublikaya rəhbərliyindən sonra ölkədə önəmlı addımların atıldığı, Azərbaycanın tədricən ağır vəziyyətdən çıxdığını bildirdi. “Bugünkü inkişafımızda Azərbaycan parlamentinin də payı var”, - deyən Prezident İlham Əliyev Milli Məclisin müstəqilliyimizi möhkəmləndirdiyini, ölkəmizin inkişafına öz töhfəsini verdiyini vurğuladı. Burada qəbul olunan qanunların həyatımızın bütün sahələrini əhatə etdiyini və bizim qanunvericilik bazamızın ən yüksək meyarlara cavab verdiyini deyən dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, parlament çoxpartiyalı sistemin təkmilləşdirilməsində önəmlili rol oynayıb və milli maraqlar məsələsində deputatlarımız bir nöqtəyə vurur, vətənpərvərlik göstərərək dövlətin maraqlarını beynəlxalq səviyyədə müdafiə edirlər.

Ardı Səh. 3

“Ermənistanın yeni rəhbərliyi öz siyasətində ciddi dəyişikliklər etməlidir”

İlham Əliyev: "Bugünkü inkişafımızda Azərbaycan parlamentinin də payı var"

Milli Məclisdə Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətilə təntənəli iclas keçirilib

Əvvəli-Səh-2

Deputatlarımızın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də fəal iş apardığını, Azərbaycan reallıqlarını dünyaya çatdırlığını deyən Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, onların fəaliyyətinin əsas istiqamətini Ermənistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin çatdırılması təşkil edir və bu işdə son illerdə bir sırada ugurlara nail olunub.

Ermenistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsindən danişarkən dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, işgal olunmuş torpaqlarda bütün infrastruktur dağıldı, milli sərvətimiz talan olunub, xalqımıza qarşı hərbi cinayət - Xocalı soyqırımı töredildi. Ermənistan münaqişənin həlli ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul olunan qətnamələrə məhəl qoymur, işgalliliq siyasetini davam etdirir. Baxmayaraq ki, münaqişənin yegane həlli yolu Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmasından keçir. "Bununla bağlı Ermənistanın yeni rəhbərliyi öz siyasetində ciddi dəyişikliklər etməlidir", - deyən Prezident İlham Əliyev bir daha vurğuladı ki, Azərbaycan öz prinsipial mövqeyindən geri dönməyəcək. Çünkü Dağılıq Qarabağ əzəli və tarixi Azərbaycan torpağıdır və o, Azərbaycanın suverenliyindən kənarda heç bir status almayıcaq.

Bu gün Azərbaycanın iştirakı olmadan bölgəde heç bir layihənin reallaşdırılmasının mümkün olmadığını, getdikcə ölkəmizin bütün sahələrdə gücün artdığını, Azərbaycanın beynəlxalq seviyyədə, qonşu ölkələrlə uğurlu əlaqələr qurdugunu deyən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, son 15 ilde iqtisadiyyatımız 3,2 dəfə artıb, Dünya İqtisadi Forumunun iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətlilik hesabatına görə Azərbaycan dünya miqyasında 35-ci, inkişaf edən ölkələr arasında inklüziv inkişaf indeksinə görə 3-cü yerdə qərarlaşıb. Beynəlxalq reytinglərə görə Azərbaycan Ordusu dünyada ən güclü 50 ordu sırasındadır. Bir neçə gündən sonra orbitə üçüncü sənə peykimiz çıxarılaçaq.

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən enerji və nəqliyyat layihələrinin önemini vurgulayan, ölkəmizin dünyadakı təhlükəsizliyə mühüm töhfə verdiyini, Azərbaycanın multikulturalizmin mərkəzlərindən birine çevrildiyini deyən Prezident İlham Əliyev bundan sonra da ölkəmizin inkişafı ilə bağlı tədbirlərin görüləcəyini söylədi.

Bu gün Azərbaycanın dünya xəritəsində bir uğur nümunəsi olduğunu, ölkəmizin tam müstəqil siyaset yürütdüyünü deyən dövlətimizin başçısı Azərbaycanın öz milli maraqlarını tam təmin etdiyini və Azərbaycan parlamentinin bu işdə mühüm rolunun olduğunu diqqətə çatdırdı.

Sonra Azərbaycan parlamenti 100 illiyi münasibətilə təşkil olunan mərasimin iştirakçıları xatirə şəkli çəkdirdilər.

22 sentyabr 2018-ci il

Bakıda, Milli Gimnastika Arenasında cüdo üzrə dünya çempionatının təntənəli açılış mərasimi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri, Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Marius Vizer, dövlət və hökumət rəsmiləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycanın tarixi abidələri, idmanın, o cümlədən cüdonun inkişafı, ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq idman yarışları ilə bağlı videoçarx nümayiş olundu. Azərbaycan Cüdo Federasiyasının prezidenti Rövənəq Abdullayev və Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Marius Vizer mərasimdə çıxış etdilər.

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının prezidenti Rövənəq Abdullayev çıxış edib:

- Hörmətli qonaqlar, əziz dostlar, Azərbaycan Cüdo Federasiyasının adından hər birinizi ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhərində keçirilən 2018-ci il cüdo üzrə dünya çempionatının açılışı münasibətə salamlayır, yarış iştirakçılarına uğurlar arzulayıram.

Füsunkar təbətə və qədim tarixə malik

Bakıda cüdo üzrə dünya çempionatının təntənəli açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib

Azərbaycan torpağına xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi ilə Azərbaycanda bedən tərbiyəsi və idmana dövlət səviyyəsində göstərilən qayğı gündən-güne artır. Yeni idman kompleksleri tikilir, idmanın maddi-texniki bazası möhkəmləndirilir, bu istiqamətdə böyük layihələr həyata keçirilir. Azərbaycan artıq beynəlxalq qurumların etimadını qazanıb və bir çox mötəbər tədbirlər yüksək səviyyədə ev sahibliyi edib. 2015-ci ildə birinci Avropa Oyunları, 2017-ci ildə IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, elecə də bir çox idman növləri üz-

rə ölkəmizdə keçirilmiş Avropa və dünya çempionatları yüksək təşkilatlılıq səviyyəsi ilə dünya idman ictimaiyyətinin dərin rəğbəti qazanıb.

Biz ilk dəfə cüdo üzrə dünya çempionatına ev sahibliyi edirik. Bu böyük etimadada görə Beynəlxalq Cüdo Federasiyasına dərin minnətdarlığı bildirirəm. İnanıram ki, bu möhtəşəm tədbir respublikamızda cüdonun daha geniş təbliğ olunması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyacaq. Artıq deyə bilərik ki, cüdo Azərbaycanda populyar idman növlərindəndir və ölkəmizin bütün bölgələ-

rində cüdo ilə məşğul olurlar.

Əmin olduğumu bildirmək istəyirəm ki, Bakı çempionatı idman həvəskarları üçün möhtəşəm bir bayrama çevriləcək. Azərbaycanın cüdo azarkeşleri, ilk dəfə olaraq, döyününən ən güclü cüdoçularının tatami üzərində mübarizəsini canlı izləmek fürsəti əldə edəcəklər. Şübə etmirem ki, çempionatın bütün iştirakçıları bu böyük idman mübarizəsində qazanılan nəticələrdən asılı olmayaraq, Azərbaycandan xoş təessüratla ayrılaçılacaq, ölkəmiz və xalqımız haqqında xatirələr hər bir cüdoçunun yaddaşında silin-

məz izlər qoyacaq.

Daha sonra Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Marius Vizer çıxış edərək, fikirlərini bildirib:

- Zati-aliləri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, Azərbaycan Respublikasının gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, Azərbaycan Cüdo Federasiyasının prezidenti Rövənəq Abdullayev, hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar, hörmətli idmançılar və tamaşaçılar.

İcazə verin, Beynəlxalq Cüdo Federasiyası adından və ümumiyyətlə cüdo ailesi adından Azərbaycan Respublikasına bu mötəbər tədbiri gözlətən təşkil etdiyinən görə öz təşəkkürümüzü bildirək. Bakıda tədbir doğrudan da çox gözəldir, eyni zamanda, dostluq və qonaqpərvərlik bütün iştirakçıları valeh edir. Azərbaycan yalnız yüksək iqtisadi göstəricilərə malik bir ölkə deyil, eyni zamanda, mədəniyyət, idman, incəsənət və digər sahələrə böyük sərmayələr yatırıb bir ölkədir. Bir çox mötəbər idman tədbirlərini, Avropa və dünya çempionatlarını təşkil edən, həmçinin bir çox idman layihələrini həyata keçirən Azərbaycan artıq dünyada inkişafa və firavan yaşayışa töhfə verən bir dövlətdir.

Hər birinə bu mötəbər yarışlarda uğurlar dileyirəm. Eyni zamanda, ümidi edirəm ki, Bakı şəhərindən zövq alacaqsınız, öz mədəniyyətinizlə yerli mədəniyyət arasında mübadilə aparmaq və qarşılıqlı münasibət qurmaq imkanı qazanacaqsınız. Bütün idmançılarla və iştirakçılarla, hər birinə ən xoş arzularımı çatdırmaq isteyirəm.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cüdo üzrə dünya çempionatını açıq elan etdi. Azərbaycan Respublikasının dövlət himni və Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının himni səsləndirildi.

Daha sonra qrafik video elementlərdən ibarət videoçarx nümayiş etdirildi. Azərbaycanın incəsənət xadimlərinin məxsusi olaraq tədbir üçün hazırlanmış çıxışları təqdim olundu. Açılmış mərasimi məşhur italyalı müğənni Al Banonun konsert proqramı ilə başa çatdı.

Merasimin sonunda Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Avropa Olimpiya Komitelerinin sabiq prezidenti, cüdo veteranı Patrik Hikk və dünya şöhrəti müğənni Al Bano ilə çay süfrəsi arxasında səhbət etdilər.

Xatırladıq ki, sentyabrın 27-dək davam edəcək cüdo üzrə dünya çempionatında 125 ölkədən 800-dək idmançı mübarizə aparır. Azərbaycan çempionatda 9 kişi və 6 qadın idmançı ilə təmsil olunur.

Azərbaycan mötəbər idman tədbirlərinin keçirildiyi məkana çevrilib

Prezident İlham Əliyev Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti ilə görüşüb

Sentyabrın 21-də Bakıda keçirilən cüdo üzrə dünya çempionatının təntənəli açılış mərasimi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Marius Vizer ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəber verir ki, görüşdə cüdo üzrə dünya çempionatının Bakıda yüksək səviyyəde keçirildiyi qeyd olundu. Azərbaycanın mötəbər idman tədbirlərinin mütəmadi olaraq keçirildiyi bir məkana çevrildiyi bildirildi. Söhbət

zamanı Azərbaycanın beynəlxalq idman əməkdaşlığına töhfə verdiyi, ölkəmizdə idmana dövlət səviyyəsində qayğı göstərildiyi bildirildi, Azərbaycan idmançılarının böyük uğurlar əldə etdikləri qeyd olundu.

Beynəlxalq Cüdo Federasiyası ilə uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyi bildirilən görüşdə Azərbaycanın bu qurumun fəal üzvlərindən biri olduğu vurğulandı, gələcəkdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilecəyinə əminlik ifadə edildi. Sonra Mehriban Əliyevaya idman aləmində və "Ədalətli oyunlar"ın təbliğində nümunəvi nailiyətlərinə görə Beynəlxalq Ədalətli Oyunlar Komitəsinin "Xüsusi xidmətlərə görə" medalı təqdim olundu.

Azərbaycan ilə Türkiye arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün istiqamətlərdə uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiye Böyük Millət Məclisinin sədri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 21-də Türkiye Böyük Millət Məclisinin sədri Binəli Yıldırımla görüşüb. AZƏRTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan parlamentinin yaradılmasının 100 illiyi münasibətilə keçirilən təntənəli iclasda iştirakına görə Binəli Yıldırıma təşəkkürünü bildirdi. Binəli Yıldırımla parlament sədri kimi də ilk rəsmi səfərini Azərbaycana etməsinin önemini qeyd edən Prezident İlham Əliyev onun yenidən ölkəmizə səfərindən məmənunluğunu bildirdi.

Görüşdə Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bu yaxınlarda Azərbaycana səfəri xatırlandı və Bakının işğaldan azad edilmesinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən möhtəşəm parad ölkələrimiz arasında dostluğun və qardaşlığın parlaq nümunəsi kimi dəyərləndirildi. Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Türkiye arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün istiqamətlərdə, o cümlədən parlamentlərarası əməkdaşlıq sahəsində uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, əlaqələrimizin bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə və genişlənəcəyinə əminlik ifadə olundu. Görüşdə Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov iştirak edirdi.

22 sentyabr 2018-ci il

Binəli Yıldırım: "Biz Azərbaycanı əcnəbi dövlətlər kateqoriyasına daxil etmirik"

Biz əcnəbi dövlətlərin adlarını sayanda Azərbaycanı o kateqoriyaya daxil etmirik". Bu sözləri Türkiyə Böyük Millet Məclisinin sədri Binəli Yıldırım Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətə keçirilən təntənəli iclasda deyib. B.Yıldırım qeyd edib: "Biz eyni milletin övladlarıyız. Azadlığımız, emin-amanlığımız bir-birine bağlıdır. Sevincimizi və kədərimizi birgə bölüşürük. Ümidişimiz, xəyallımız, ideallarıımız eynidir. Eyni dildə danışırıq, fikirlərimiz eyni nöqtələrdə birləşir. Biz əcnəbi dövlətlərin adlarını sayanda Azərbaycanı o kateqoriyaya daxil etmirik. Çünkü Türkiyə

Azərbaycandır, Azərbaycan Türkiyədir.

Parlament sədri bildirib ki, Azərbaycan və Türkiyə 100 il əvvəl tarix səhnəsindən silinməmək üçün böyük bir mübarizə aparıblar: "Yüz il əvvəl Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradılıb.

Azərbaycan parlamenti 100 il əvvəl vacib bir vəzifəni icra edib. Bu gün də Azərbaycanın qazandığı uğurlarda parlamentin böyük rolu var. Müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycan böyük inkişaf yolu keçib və iqtisadi nailiyyətlər əldə edib.

Bakı küçələrində gəzərkən bu inkişafı görmək mümkündür. Ulu önder Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi yolla və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan böyük uğurlara imza atıb, bölgədə sülh və sabitliyə mühüm töhfə verib. Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında olub, onun müstəqilliyini dəstekləyib". O vurğulayıb ki, Azərbaycan və Türkiye bölgədə əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edən mühüm layihələri birgə reallaşdırıblar: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin tikintisi və bu kimi digər əşəbbüsərlər əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə xidmət edir".

Vüqar Rəhimzadə: "Parlamentimiz ölkəmizin rəmzlərindən birinə çevrilib"

Azərbaycan Parlamenti ölkəmizin tarixində mühüm rola malik olub və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünün ən şanlı səhifələrindən biridir". Bunu SİA-ya açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, "İki Sahil" qəzətinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə Azərbaycan Parlamentinin 100 illiyi münasibətə keçirilən fikirlərini bildirərkən deyib.

Baş redaktorun sözlərinə

göre, Azərbaycan Parlamenti ölkəmizin rəmzlərindən birinə çevrilib: "Həmçinin Parlamentimiz Azərbaycanın zəngin qanunvericilik bazasını da Parlament kifayət qədər uğurlu fəaliyyət göstərib. Bu gün Parlamenti-

larından biri kimi kifayət qədər önemə malikdir. Eləcə də xarici siyasetdə və daxildə bütövlükdə münasibətlərin formalşamasında vacib amilə əvərilib. 12 noyabr 1995-ci ildə seçilmiş Birinci çağış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi 1995-2000-ci illər ərzində fəaliyyət göstərib. Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi və zəngin qanunvericilik bazasının yaradılmasında da Parlament kifayət qədər uğurlu fəaliyyət göstərib. Bu gün Parlamenti-

miz Dostluq qrupları, əlaqələri çərçivəsində digər ölkələrlə səmərəli əməkdaşlıq edir. Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsində, qanunların zənginləşməsində Azərbaycan Parlamentinin özü-nəməxsus yeri var. Mən Azərbaycan Parlamentinin 100 illiyi münasibətə parlamentarilərimizi, ziyanlılarımizi, cəmiyyətimizi ürəkdən təbrik edirəm. Hesab edirəm ki, Şərqi ilk Demokratik Respublikası olan Azərbaycanda yaranmış Parlament bu gün müstəqil, qüdrətli dövlət kimi uğurla inkişaf edir, fəaliyyət göstərir və Azərbaycan tarixində öz şanlı səhifəsin yaradır, formalasdır".

Musa Quliyev: "Prezidentin çıxışı Ermənistanda əks-səda verib"

Azərbaycan Parlamentinin 100 illik iclasında dünyadan müxtəlif ölkələrinən bir çox beynəlxalq təşkilatlardan 260-a yaxın qonaq iştirak edirdi. Həmin şəxslər öz ölkələrində nüfuz sahibi, söz sahibi olan insanlardır. Bunu SİA-ya açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, millət vəkili Musa Quliyev deyib.

Deputatın sözlərinə görə, iclasda 15 ölkənin spikeri, eləcə də bir çox ölkələrin vitse-spikerləri təmsil olundu: "Həmçinin Dostluq qrupunun rəhbərleri gəlmİŞdi və s. Bunların arasında cənab Prezident öz çıxışında bir daha vurğuladı ki, Azərbaycan müstəqil, demokratik, güclü bir dövlətdir, öz siyasetini özü müəyyənleşdirir, demokratiya yolu ilə inamlı gedir və dünyaya öz töhfələrini verir. Azərbaycan hə-

kəsle dostluq, əməkdaşlıq, tərəfdəşlik niyyətindədir və bunu da edir. Yalnız Ermənistən Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyinə görə işgalçı ölkə ilə Azərbaycanın münasibətləri o zaman düzələ bilər ki, Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarından erməni əsgəri çıxın. Beləcə bir milyona yaxın qaçın və meçburi köçküñ öz ata-baba yurdlarına qayıtsın.

Prezident İlham Əliyev iclasda olan bütün nümayəndələrin qarşısında bir daha qeyd etdi ki, biz beynəlxalq müqavilələrə, o cümlədən beynəlxalq təşkilatların qərarlarına hörmətlə yanaşıraq. BMT-nin, ATƏT-in, Avropa Şurasının, Avropa Birliyinin qərarlarında göstərilir ki, Ermənistən qeyri-şərtsiz torpaqları işğaldan azad etməlidir. Əgər Ermənistən bu nüfuzlu təşkilatların qərarlarına riayət etmirsə onda bu təşkilatlar hörmətdən, nüfuz-

dan düşür. Eyni zaman da cənab Prezident bildirdi ki, eger sülh yolu ilə bu məsələlər çözüleceksə biz buna sadıqik. Amma ermənilər sülhə məcbur etməkde, bu gün onların iqtisadi cəhdən çökədürülməsində Azərbaycan bacarıdığını edib. Ermənistən sefalet, yoxsulluq içərisindədir. 20 ilə yaxın bir mündətətə Ermənistənə rəhbərlik edən hər bir şəxs də işğalçı ölkəni çökmüş bir vəziyyətə getirib çıxardı. Nəhayət Ermənistəndə dövlət çevrilişi baş verdi.

Ölkə başçısı çox doğru söylədi ki, yeni gələn rəhbərlik əgər real yol tutarsa, reallıqla, həqiqətlə bərişarsa, Azərbaycan torpaqlarının, ərazi bütövlüyünün təmin olunmasında, torpaqların işğaldan azad edilməsində real addımlar atarsa Ermənistən üçün də yaxşı olar. Əgər anımasalar Azərbaycan digər yolları, o cümlədən hərb yolu ilə torpaqlarını azad etmək imkanını özündə saxlayır".

Bəhruz Quliyev: "Əsrin müqaviləsi" XXI əsrda Azərbaycanın dinamik inkişaf yolunu müəyyən etdi"

"1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan "Əsrin müqaviləsi" XXI əsrda Azərbaycanın dinamik inkişaf yolunu müəyyən etdi."

"Əsrin müqaviləsi"nin həyata keçirilməsi müstəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasını təşkil edən düzgün neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürüdür". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında "SƏS" Media Qrupun rəhbəri, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev deyib.

Sənədin Azərbaycanın çətin dövründə imzalandığını dile getirən siyasi ekspert bildirib ki, "Əsrin müqaviləsi" ölkədə yüksəlib qalmış mürəkkəb problemləri bir-birinin ardınca ve kompleks şəkildə həll etmək üçün geniş imkanlar yaratdı: "Bildiyiniz kimi 90-ci illərin evvelələrində ölkədə xoas hökm sürür, iqtisadiyyatımız yox səviyyəsində, büdcəmiz tamamilə boş, ölkəmizin gələcəyi sual altında idi. Lakin bu sənəd Azərbaycanda iqtisadi xaotik proseslərin, xüsusi təqibinə inftyasiyanı cilovladı, maliyyə-kredit sistemini və makroiqtisadi sabitliyi təmin etdi. Artıq bundan sonra dünya Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi qəbul etmeye başladı. İlk neftin hasil olunması Azərbaycanı dünyadan neft ixrac edən ölkəsinə çevirdi".

B. Quliyev qeyd edib ki, mühüm neft strategiyanın gerçəkləşməsi və beynəlxalq neft şirkətləri ilə sazişlərin imzalanması sayesində ölkənin neft ehtiyatlarının istismarına çoxmilyardlı xarici investisiyalar cəlb edildi: "Təbii ki bütün bunlar asan başa gəlmədi. Həmin dövrdə xarici qüvvələr tərəfindən ölkəmizə qarşı təhdidlər edir, hətta bir neçə dəfə dövlət çevrilişinə cəhd etmələ bu layihənin reallaşmasına mane olmağa çalışıdlar. Bütün çətinliklərə baxmayaraq, Ulu Önder Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft strategiyası reallaşdı və Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətə müstəqil dövlət olaraq təqdim edildi". "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Azərbaycan neftinin ilk olaraq Bakı-Novorossiysk kəməri, Bakı-Supsa marşrutu ilə nəql edildiyini deyən B. Quliyev vurğulayıb ki, daha sonra Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Neft Kəmərinin inşası nəticəsində Azərbaycan nefti tezliklə dünya bazarlarına çıxmaga başladı: "Əsrin müqaviləsi" ilə başlanan işlər bu siyasetin uğurlu davamçısı Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən iri laiyihələrdə öz əskini tapıb".

"SƏS" Media Qrupun rəhbəri qeyd edib ki, "Əsrin müqaviləsi" təkcə ölkəmizin iqtisadi inkişafına deyil, siyasi, geosiyasi, təhlükəsizlik və digər sahələrin inkişafına böyük töhfə verib: "Bu müqavilənin imzalanması müstəqil Azərbaycanın inkişafının əsasını təşkil edir. Ölkəmizin həm siyasi, həm də iqtisadi reytinqi gündəngünə artır. Bütün bunların hamısı ölkədə aparılan hərəkəflə İslahatların, en başlıcası isə Ulu Önder Heydər Əliyevin neft strategiyasının bize verdiyi səmərələrdir. Prezident İlham Əliyev hər zaman çıxışlarında bildirir ki, Azərbaycanda əsas məqsəd neftdən gələn gelirləri Azərbaycan xalqının gələcək rifahına yönəltməkdir. "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycana neftdən gələn gelirləri qeyri-neft sektoruna yönəltmək imkanı yaradıb ki, bu respublikamız bir çox neft hasil edən ölkələrdən fərqli olaraq, nefti insan kapitalına çevire bilən dövlət imicini qoruyub saxlayacaq". Siyasi ekspert eləvə edib ki, "Əsrin müqaviləsi" sayesində Azərbaycana gələn gelirlər elm, təhsil, səhiyyə və digər sahələrin inkişafına yönəldilib: "Görülən işlərin neticəsidir ki, bu gün ölkəmiz neinki sənaye və kənd təsərrüfatı, o cümlədən "ASAN Xidmət" kimi əqli mehsullar ixrac edir. Bütün bunları nəzərə alaraq deyə bilərik ki, ötən dövrde uğurla həyata keçirilən milli neft siyaseti hələ uzun illər bundan sonra da dövlətimizin güclənməsinə, xalqımızın rifahına və mədəni intibahə xidmət edəcək, sabitlik və inkişaf təmin olunacaq".

Yeni tədris ilinə hazırlıqmı?

Məlum olduğu kimi, 2018-2019-cu dərs ilinə start verilib. Hər il olduğu kimi bu ildə yeni tədris illi ilə bağlı ölkəmizdə mühüm hazırlıq işləri aparılıb, uşaqların yüksək şəraitdə təhsil almaları istiqamətində mühüm adımlar atılıb.

Bu il ümumtəhsil müəssisələrində ümumilikdə 1 592 317 şagird təhsil alacaq

İlk növbədə bildirək ki, 2018-2019-cu tədris ilində ümumtəhsil müəssisələrində ümumilikdə 1 592 317 şagirdin təhsil alacağı nəzərdə tutulur ki, onunda 442 147 nəfər şagirdi Bakı Şəhəri üzrə Təhsil idarəsinin (BŞTİ) tabeliyində fəaliyyət göstərən ümumi təhsil müəssisələrinin payına düşür. BŞTİ-nin tabeliyindəki ümumi təhsil məktəblərinin I sinfində 47 000-dən çox, IX sinfində 30 139, X sinfində 21 102, XI sinfində 20 379, XII sinfində 690 şagird təhsil alacaq. Bundan başqa yeni dərs ilində 217 məktəbdə 483 təmayül sinfinə təşkil olunması nəzərdə tutulur.

"İlk dərsler vətənpərvərlik mövzusunda olacaq"

Təhsil nazirinin əmrinə əsasən, ümumi təhsil müəssisələrində 2018-2019-cu tədris ilində ilk dərsler ibtidai sınıflar "Vətənim Azərbaycan", V-IX sınıflar "Dövlət rəmzləri-müstəqilliyimiz simvolu", X-XI sınıflar "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti-dövlətçiliyimiz bayraqdari" mövzularına həsr olunacaq.

"Paytaxtda 4 yeni təhsil ocağı inşa edilib"

2018-2019-cu dərs ilinə hazırlıq çərçivəsində Bakı Şəhəri üzrə Təhsil idarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən 13 məktəbdə əsaslı təmir işləri aparılıb. Bundan əlavə, mövcud olan 2 məktəb binasının və ehtiyac olan ərazilərdə 2 yeni məktəbin (ümumilikdə 4 məktəb) inşası başa çatıb. Eləcə də 1 məktəbin qəzalı veziyətdə olan korpusunun sökünlərək yenidən tikintisi həyata keçirilib. Həmçinin, 1 məktəb üçün 1416 şagird yerlik yeni binanın tikintisi və 25 məktəbdə cari təmir və mühəndis kommunikasiya işləri aparılıb. Bu il respublika ərazisində 137 modul tipli təhsil müəssisəsi istifadəyə

ARAŞDIRMA

verilecek. Ümumilikdə Bakı şəhəri və ölkənin 54 rayonu olmaqla 193 obyektdə müvafiq işlər aparılır.

"5000-dən artıq namızəd müəllim adını qazanıb"

Tədrisdə şagirdlərin yüksək təhsil almalarında müəllim faktoru da önemlidir ki, yeni 2018-2019-cu tədris illi üçün müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqədə 50 minə yaxın namızəd iştirak edib, 5000-dən artıq namızəd müəllim adını qazanaraq işə qəbul olunub. Ötən illərlə müqayisədə müəllim işləmək arzusunda olanların sayında 3 dəfə artıb.

"Yeni tədris ilinə 332 adda 6 726 029 nüsxə dərslik çap edilib"

Her kəsa məlumdur ki, Azərbaycanda dərsliklər dövlət tərəfindən pulsuz şəkildə şagirdləre paylanılır. Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmetindən verilən məlumat görə, yeni dərs ilinə 332 adda 6 726 029 nüsxə dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsait çap edilib. Şagirdlər dərslikləri sentyabr ayının 3-dən etibarən təhsil alıqları məktəbdən əldə etməye başlayıblar. Məlumatda həmçinin bildirilir ki, 11-ci sınıflar üçün dərsliklər yeni məzmunda hazırlanıb, 2, 3 və 7-ci sınıflar üçün isə dərsliklərin məzmununa əsaslı dəyişikliklər edilib. Hər dərsliyin istifadə müddəti onun buraxılışından etibarən 4 ildir.

"Bu tədris ilində 5 yaşlıların 75 faizi məktəbəhazırlığı cəlb ediləcək"

Təhsilin keyfiyyətinə təsir edən mühüm məqamlardan biri məktəbəqə-

dər hazırlıq qruplarından ki, 2016-ci ilde hökumətin bununla bağlı xüsusi qərarı əsasında bu iş dövlət hesabına təşkil olunur. Neticədə bir neçə il əvvəl bu sahədə başqa ölkələrdən çox geridə qalan Azərbaycanda sıçrayış xarakterli dinamika müşahidə olunub. Ölkə rəhbərliyinin yüksək diqqət və qayğısı ilə 2017-2018-ci tədris ilində məktəbə-qədər təhsilin ehatəliliyi xeyli genişləndirilib. Yeni tədris ilində de Bakıdakı 263 ümumi təhsil müəssisəsində 940 məktəbəhazırlıq qrupunun fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulub. Bu tədris ilində 5 yaşlıların 75 faizi məktəbəhazırlığı cəlb ediləcək.

Yeni tədris ilində hansı yeniliklər olacaq?

Yeni tədris il mühüm yeniliklər de yadda qalacaq. Belə ki, 2018-2019-cu tədris ilində "Sağlam təhsil-sağlam millət" layihəsinin məktəbəhazırlıq qruplarında tətbiqinə də başlanılaçaq. Bundan başqa yeni tədris ilində kür-kulumlar XI sinifdə tətbiq ediləcək. Bu, uzun və çətin proses çərçivəsində her bir fənn üzrə yeni məzmun standartları hazırlanıb, yeni məktəbdaxili qiymətləndirmə mekanizmi yaradılıb və tətbiq edilib. Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçiriləcək PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsində də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyetlərinə təsir edən amillərin müəyyənləşdirilməsi baxımından vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünün həcminin, digər amillərin şagird nailiyətlərinə və sağlamlığına təsiri, ayrı-ayrı fənlerin məzmun və qiymətləndirmə çərçivələri istiqamətində tədqiqatlar da Təhsil Nazirliyinin maraq dairəsindədir.

Nailə Məhərrəmova

Müasir dünyada turizm hər bir ölkə üçün iqtisadiyyatın ən dinamik inkişaf edən sahələrindən biri sayılır. Azərbaycanda da bu sahənin inkişafına ciddi diqqət göstərilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə turizmin inkişafına dair dövlət proqramları ölkəmizdə bu sahənin inkişafı üçün daha ciddi əsas yaradıb. Ölkəmizdə turizmin əksər növlərinin - kənd, müləcə-sağlamlıq, ekoloji, mədəni-sosial, kommersiya, idman, dini və s. inkişafı üçün geniş imkanlar mövcuddur. Son illerde əldə olunmuş sürətli sosial-iqtisadi tərəqqi bu sahənin hərtərəflə inkişafına yeni imkanlar açıb.

Azərbaycanda turizmin inkişafı sahəsində qarşıya qoyulan əsas məqsədlər kifayət qədər genişdir. Belə ki, turizm ehtiyatlarının öyrənilməsi, genişləndirilməsi, turistlərin tələbatının ödənilməsi üçün zəruri

Turizm sənayesinin inkişafına yeni imkanlar yaradılıb

xidmətlərin təşkili və müasir standartlara uyğunlaşdırılması, sanatoriya-kurort imkanlarının genişləndirilməsi, mehmanxanaların və digər turizm obyektlərinin sayının artırılması, turizm marşrutlarının çoxaldılması və s. Bütün bunlar turizmin ölkə iqtisadiyyatının ən dayanıqlı, effektiv və rəqabətə davamlı sahəsinə çevrilməsinə böyük təsirini göstərir.

Dünya turistlərinin diqqətini Azərbaycana cəlb etmək üçün müxtəlif istiqamətlərdə fəal işlər görülüb. Ölkənin turizm potensialını təbliğ etmək, yerli adət-ənənələri, milli met-

bəxi, mədəni və tarixi ərsi tanıtmaq məqsədilə kitablar, bukletlər, diskler hazırlanıb və yayılıb, dönyanın müxtəlif televiziya kanallarında reklamlar nümayiş etdirilir, həyata keçirilən yeni layihələr barədə reklam və elanlar verilir, bu istiqamətdə inter-

net imkanlarından geniş istifadə olunur. Dünyada turizm sahəsində böhran və çətinliklərin olmasına rəğmən, Azərbaycan turist sayının yüksək artımına nail olub. Bu, ölkəmizdə aparılan sosial-iqtisadi siyasetin nəticəsi olmaqla yanaşı, həm də dövlət tərəfindən turizm sahəsinə göstərilən diqqətin təzahürüdür. Bütün bunlarla yanaşı, 2017-ci ilde ölkəyə turistlərin gelişini asanlaşdırmaq üçün dövlət başçısının fərman ve sərəncamlarında verilən tapşırıqların icrası çərçivəsində elektron vizanın tətbiqi daha da təkmilləşdirilmiş və "ASAN Viza" sistemi yaradılmışdır. Hazırda 80-dən artıq ölkənin vətəndaşı bu sistem vasitəsilə elektron viza elde edə bilir. Çimərlik turizminin inkişafı məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 30 mart tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında çimərlik turizminin inkişafına dair 2017-2020-ci illər üçün Tədbirlər

Plani" təsdiq olunmuşdur. Tədbirlər planında çimərliklərə dair hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, infrastrukturun qurulması, bu sahədə fəaliyyət göstərən operatorların işinin tənzimlənməsi, ətraf mühitin mühabizəsi, təhlükəsizlik və s. kimi mühüm tədbirlər yer almışdır ki, bütün bunlar da, qısa müddətdə, davamlı olaraq, həyata keçiriləcək. Azərbaycanda turizmin inkişafı beynəlxalq qurumların hesabatlarında da öz əksini tapıb.

Həyata keçirilən tədbirlərin, nəticəsi olaraq, 2018-ci ilin altı ayı erisində, Azərbaycana dönyanın 184 ölkəsindən 1055,6 min və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,1 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlib. Bu göstəricilər, ümidi etmeye tam əsas verir ki, növbəti illerde bu göstərici daha da yüksələcək.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Bob Bləkmən: "Demokratik inkişaf nəticəsində Azərbaycan dünyaya açılan bir ölkəyə çevrilib"

Azərbaycan parlamenti-nin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi böyük tarixi əhəmiyyətə malik hadisədir. Azərbaycanda 100 il əvvəl qadınlara seçki hüquq verilib. Təəssüf ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ömrü qısa oldu, lakin Azərbaycan xalqı 70 ildən sonra öz müstəqilli-yini bərpa etdi.

AZERTAC xəbər verir ki, bu sözə Milli Məclisde Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətlə keçirilən tentənəli iclasda çıxış edən Böyük Britaniya parlamentinin Azərbaycanla dostluq qrupunun rəhbəri Bob Bləkmən bildirir.

Böyük Britaniyanın Azərbaycan ilə əməkdaşlığın seviyyəsində memnun olduğunu vurğulayan Bob Bləkmən deyib ki, Britaniya Azərbaycan iqtisadiyyatında yaxından iştirak edir. Bu gün Azərbaycan-Britaniya əlaqələri müxtəlif sahələrdə genişlənir. Keçirilən yüksək səviyyəli görüşlər də əlaqələrimizin möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır. "Bu gün demokratik inkişaf nəticəsində Azərbaycan dünyaya açılan bir ölkəyə çevrilib. Ölkə mühüm beynəlxalq tədbirlərə, o cümlədən "Eurovision" mahni müsabiqəsinə, Avropa Oyunlarına, Formula 1 yarışlarına uğurla ev sahibliyi edib. Mən son 8 il ərzində Azərbaycanda 6 dəfə olmuşam və ölkədəki inkişafın canlı şahidiyəm", - deyib Bob Bləkmən vurğulayıb. BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermenistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqışının ilə bağlı qətnamələrinin yerine yetirilməsinin vacibliyini ifadə edən Böyük Britaniya parlamentinin deputati deyib: "Uzun müddətdir davam edən bu münaqış qısa müddətdə həll olunmalı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməli".

Jan-Fransua Mansel: Fransa-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında münasibətlər xüsusi rol oynayır

Yüz il əvvəl Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə parlamentin yaradılması mühüm addım idi. Müsəlman ələmində ilk demokratik dövlət yaratmaqla Azərbaycan həm də müxtəlif dinlərin, xalqların nümayəndələrinin bir yerde yaşamalarının ne qədər önemli olduğunu nümayiş etdirdi. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözə Fransa-Azərbaycan Dostları Assosiasiyanın prezidenti Jan-Fransua Mansel Azərbaycan parlamentinin 100 illiyi münasibətlə keçirilən tentənəli iclasda deyib. Jan-Fransua Mansel vurğulayıb ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə parlament 300-dən çox sənədi, o cümlədən qadınlara səsvermə hüquq verilməsinə dair qərarı təsdiq edib. Bu, bütün dünyaya bir nümunə olub. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixine toxunan Jan-Fransua Mansel bu dövrə parlamentin ilk sədri Əlimərdan bəy Topçubaşovun məsilsiz xidmətlərindən səhəbət açıb. O, Fransa-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında parlamentlərə münasibətlərin xüsusi rol oynadığını vurğulayıb.

“Armenian report”: “KTMT Ermənistana tüpürür”

Yaxud KTMT-nin rusiyalı generalı Anatoli Sidorovun bəyanatı erməniləri niyə məyus edib?

Bir neçə gün öncə, Ermənistanın və separatçı “DQR”ə məxsus silahlı birləşmələrinin Azərbaycana qarşı cəhd etdikləri təxribatları Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən qətiyyətlə alındı və düşmən böyük itkilərə məruz qalaraq, geri çəkilməyə məcbur oldu. Məhz bu hadisədən sonra erməni ictimai rəyində yaranmış anti-Rusiya meyilləri daha da artmağa başlayıb. Xüsusilə, Paşinyana yaxın media qurumları Ermənistanın üzvü olduğu KTMT-dən çıxmış barədə müxtəlif səpgili yazılarla, məqalələrlə çıxış edir, politoloq və ekspert röyləri verilir. Artıq belə demək mümkünsə, Ermənistan “siyasi fahışlık” üslubunda asılı dövlət olduğunu bir daha nümayiş etdirmiş olur. Uzun illər Rusyanın altına “yixilan” bu ölkə, indi də Qərbin altına “yixılmağa” meyillənir ki, nəticədə, daha böhranlı vəziyyətə doğru yuvarlanır. Xüsusilə, hədəfə götürülən KTMT-yə, necə deyərlər, “baltalar vurulur”, hətta bu qurumun rusiyalı yüksək rütbeli zabitlərinə qarşı təhqirlər yağıdırıllar.

KTMT heç bunu da etmir: “Moskva, məhz bu yolla Paşinyana təsir göstərmek isteyir. Belə ki, eger sən bize təref bəşini aşağı salaraq, günahkar qismində gələrsənse, NATO və Qərble əməkdaşlıq məsələsində imtina edərsənse, bizdən heç bir köməyi gözləmə”. Beləliklə, “armenianreport.com”un siyasi yazarı Moskvanın Ermənistani və erməni baş naziri şəntaj etdiyini yazır və qeyd edir ki, həmin vasitə ilə Rusiya erməni ictimai rəyindəki rusiyayönümlü qalıqları da məhv edir. “Bununla da Koşaryan-Sarkisyan cütlüyüne aid “beşinci kolon”un ayaq altındaki tabureti vuraraq, vəziyyəti daha da gərginləşdirir” deyə yazan müəllif, buna misal olaraq, Ermənistanın ikinci prezidenti Robert Koçaryanın Rusyanın “Kommersant” qəzetinə verdiyi müsahibəsini xatırladır: “Axi bir neçə gün öncə, Robert Koçaryan öz müsahibəsində ağızı köpüklənə-köpüklənə sübut etməyə çalışırdı ki, Ermənistanın Avrasiya sisteminin dəyərlərinə, KTMT-ye üzvlüyün saxlanması və Rusiyaya təref orientasiyaya alternativ yoxdur. Hansı ki, Ermənistan partlayış təhlükəsi olan regionda yerləşir və ona əsas təhlükə Türkiye və Azərbaycan tərəfindən gələ bilər, bu baxımdan da, KTMT-dən başqa ona heç kim kömək edə bilməz”.

Azərbaycan tərəfi, neinkisi “Artsax”, eləcə də, Ermənistan Respublikası sərhədində “gərginlik” yaradır. Belə ki, çərşənbə günü Ermənistan ordusunun əsgərinin ölümünü “sübut” kimi göstərən erməni analitik yazar, bundan əvvəl də, guya Kotinin mülki sakininin de “yaralandığını” iddia edib.

Sidorov bəyan edib ki, münaqişə tərəfləri yalnız öz aralarında, sülh yolu ilə problemin həllinə nail ola bilərlər və KTMT silahlı qarşıdurmalara heç bir müdaxilə edə bilməz

Lakin bütün bunları hesaba almayan ermənilər bu dəfə Azərbaycanla yanaşı, KTMT-ni də ittiham edərək, bu hərbi alyansın fealiyyətsizliyi barədə fikirlər yürüdür, guya həmin fealiyyətsizliyə görə, Azərbaycan tərəfinin “təxribata yol verdiyini” iddia edir, eləcə də, qarşı tərəfin (Azərbaycanın R.R.) Paşinyanın hakimiyyətini bu yolla sərisiz olduğunu göstərməyə çalışır. Xatırladaq ki, ötən gün Moskva-Yerevan-Minsk-Bişkek-Astana videokörpüsü zamanı Ermənistanın “Tavuş” rayonunun Azərbaycan tərəfindən “ataşə” məruz qalması ile bağlı sualları cavablandırıran KTMT-nin Birleşmiş Qərargah rəisi, general-major Anatoli Sidorov bəyan edib ki, belə vəziyyətdə hərbi alyansın müdaxiləsindən səhbet belə gedə bilməz. Bununla yanaşı, Sidorov onu da bildirib ki, münaqişə tərəfləri yalnız öz aralarında, sülh yolu ilə problemin həllinə nail ola bilərlər.

Erməni saytı: “Biz, bu qurumun yararsızlığını dəfələrlə görmüşük”

Bu baxımdan, rusiyası generalın sözlərində hiddətlənen erməni müəllif yazar: “Prinsipce, KTMT-nin Ermənistana nə dost, nə də yoldaş olmadığı barədə biz dəfələre yazmışıq. Bu gün Ermənistanda çox cüzi şəkildə Rusyanın cib teşkilatı (KTMT nəzərdə tutulut-R.R.) barədə illüziyaların var. Biz, bu qurumun yararsızlığını dəfələrlə görmüşük. Ona görə də Sidorovun belli bəyanatından təəccübəlməyə dəyməz. Rusların bənzər davranışları, əvvəller olduğu kimi, artıq ölkədə elə də kəskin reaksiyalara səbəb olmur”.

“Maraqlı olan isə tam başqdır” deyə yazılan məqalədə daha sonra bildirilir: “Məhz hamımız rus generallarının və KTMT nümayəndələrinin hədəflərinin nə olduğunu və müvafiq sözlərinin hədəfinin haraya tuşlaşdıqlarını bilirik”. Erməni müəllif heç olmasa, sözde Ermənistanın müdafiə olunmasının vacibliyi barədə yazaraq, qeyd edib ki,

“Onların hərəkətə gəlmələri üçün daha nə baş vermelidir?”

“Bəs biz nə görürük?” sualını edən erməni saytinin siyasi yazarı qeyd edir: “Görürük ki, KTMT-nin rusiyalı generalları öz sarsaq və yekəbaş bəyanatları ilə Koçaryanın moskvayönümlü düşüncələrini rədd edirlər. Bize, belə bir vəziyyətdə, yalnız general Sidorovu ayaq üstündə alqışlamaq qalır, ona görə ki, o, növbəti dəfə bize göstərdi ki, Ermənistanla Rusyanın yolları ayırdır və KTMT bizim təhlükəsizliyimizə tüpürür. Axi onların hərəkətə gəlmələri üçün da ha nə baş vermelidir?”

Maraqlıdır ki, erməni müəllif KTMT-ni NATO ilə müqayisə edərək, bu kimi halların Şimal Alyansında baş vermesinin, birmənali olaraq, mümkünsüz olduğunu yazır. Beləliklə, “armenianreport.com”un siyasi yazarı Ermənistanın Rusiyadan qoparaq, Qərbe doğru meyillənməsinin vacibliyi barədə fikirlər yürüdüb və Paşinyanın hakimiyyətinin bu istiqamətdə daha inadkar hərəkət etməli olduğunu yazır.

“Sidorovlar və onların Ermənistandakı simaları olan Oçaryan-Sarkisyan cütlüyü qoy bundan sonra da banlasınlar, erməni xalqı artıq onlara inanmır” deyə məqalənin sonunda bildirilir. Yeri gəlmışkən, xatırlaya bilərik ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Moskvada Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə keçirdiyi görüşün uğursuzluqları kökündə də, məhz onun ölçəsinin Qərbe doğru integrasiya xətti tutması maraqları dayanır. Bütün bunların nəticəsi olaraq, Ermənistan get-gedə Rusiyadan daha ağır zərbələr almış olacaq. Hətta elə bir zərbələr ki, ölkə tamamilə ölü respublikaya çevriləndək.

Rövşən RƏSULOV

ƏLMIŞİYAH

www.zhamanak.com

“KTMT general Sidorovun simasında, növbəti dəfə nümayiş etdirdi ki, bu qurum üzərinə düşən birbaşa öhdəlikləri açıq-aşkar qulaqardına vuraraq, Ermənistannın təhlükəsizliyini hesaba almır”

“Bize belə bir vəziyyətdə yalnız general Sidorovu ayaq üstündə alqışlamaq qalır, ona görə ki, o, növbəti dəfə bize göstərdi ki,

Serj Sarkisyanın qumarbaz qardaşlarını Livan kazinolarında görüb'lər

Eks president Serj Sarkisyanın qardaşlarının dünya gezintisi səngimək bilmir. Onları tənianlılar Livanın en dəbdəbəli “Liban” kazinosunda qumar oynayarkən görüb'lər. Ermənilər Saşik və Levon Sarkisyan qardaşlarını gördükde başa düşmeyiblər ki, bu qardaşlar Livanda necə gəzibdələnə bilərlər. Onlara cinayət işi açıldığı halda Ermənistanı necə tərk etdiklərinə təəccübənlənlər. Qardaşlar sanki dünya turuna çıxıb gəzmək və əylənməklə məşğul olduğu bildirilir.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan abituriyentlərin 99 faizi qeydiyyatdan keçib

Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan abituriyentlərin 99 faizi qeydiyyatdan keçib. AZERTAC xəber verir ki, bunu Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə sentyabrın 21-də jurnalistlərə açıqlamasında bildirib. Əvvəllər ali məktəbə qəbul olunan abituriyentlərin təxminən 12-13 faizinin qeydiyyatdan keçmədiyini vurğulayan M. Abbaszadə deyib: “Bu il isə bu göstərici çox az olub. Sentyabrın 15-dən sonra qeydiyyatdan keçməyən abituriyentlər tərəfindən müraciətlər daxil oldu. Biz onlara fərdi şəkildə baxdıq. Ali məktəbə qəbul olunan, amma ali təhsil müəssisəsində qeydiyyatdan keçməyən abituriyent sentyabrın 15-də tədris ocağına gəlib. Bu hallara da fərdi yanaşıldı. Elə hallar da olub ki, abituriyentin təhsil haqqı köçürülləb, amma o qeydiyyatdan keçməyib. Bunları nəzərə alaraq belə tələbələrlə bağlı əmrləri ali məktəblərə göndərdik”.

Müasirləşən, modernləşən bölgələr

Naxçıvan iqtisadiyyatı muxtariyyat diyarının ən yüksək inkişaf mərhələsində

Azərbaycanın və Şərqiñ ən qədim və iri şəhərlərindən olan Naxçıvanın yol boyu yeni və müasir tikililəri, xiyanətləri, küçə və meydanları, parkları belə sanki usta bir memar əlindən çıxmış kimi səf-səf düzülmüşdür. Bu diyarı sıvılızasiyanın beşiyi də adlandırırlar. Yaşı əsrlərlə ölüçülən qədim türbə və tikililər, daş kitabələr, özündə sıvılızasiyanın ilkin közərtilərini yaşadan sırlı dağlar Naxçıvanın min illərin o üzündə qalmış tarixində xəbər verir.

Muxtariyyatın 94 illik dövrünə nəzər salıqda, Naxçıvanın zəngin təbii iqlim və mineral ehtiyatlarından istifadə olunmadığı, onun bir muxtar qurum kimi, güclü iqtisadiyyata sahib olması əvəzinə, həmsərhəd olduğu qonşu respublikadan asılı olmasına daha çox diqqət edildiyi görünür. Təkcə Naxçıvan Muxtar Respublikasının deyil, bütövlükdə, Azərbaycan Respublikasının tarixinə dönüs ili kimi yazılımış 1969-cu idən sonrakı dövr, bu mənədə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının da hərəkəflə inkişafında dərin izlərle yadda qalmışdır. Bu dövrdən başlayaraq, öz xalqına və millətinə xidmet etməyi ən böyük xoşbəxtlik sayan xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında, bütün Azərbaycan kimi, Naxçıvanın da inkişaf dövrü başlanmışdır. 1969-1987-ci illərdə gedən süreli inkişaf prosesləri neticesində, Naxçıvanda, ilk dəfə olaraq, regionda yaradılmış irihəcmli istehsal müəssisələri hesabına rahat iş yeri açıldı. Belə ki, 1985-ci ilədək Naxçıvanda müxtəlif sahələr üzrə 21 iri sənaye müəssisəsi istifadəyə verildi. Qeyd edək ki, 1990-1993-cü illərdə Naxçıvanın muxtarlığı təha böyük əhəmiyyət qazanmışdır. Bu dövr xalqımızın öz Liderinin ətrafında yenidən daha six birləşməsi dövrü kimi xarakterize edilir. Bu dövrde Naxçıvanın hər yerində, şəhər və kənd demədən möhtəşəm quruculuq işləri həyata keçirilmişdir.

Iqtisadiyyatın sənayeləşməsini sürətləndirmək yolu ilə muxtar respublikanın güclü sənaye mərkəzinə çevriləmisi istiqamətində məqsədyönlü tədbirlərin həyata

keçirilməsi öz nəticəsini verməkdədir. Ötən müddət ərzində, Naxçıvan Muxtar Respublikasında rəqabətqabiliyyətli müasir sənaye sahələrinin yaradılması, sənayenin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması sahəsində çoxsaylı layihələr icra edilib, bunun nəticəsində, yeni iş yerləri yaradılıb. Sənaye məhsulları istehsalının iləbil sürətlə artması da bu sahədə nəzəre-çarpan inkişafın əsas göstəricilərindən biri kimi dəyərləndirilir. Inkişafın mühüm göstəricisi olan ümumi daxili məhsulun (ÜDM) tərkibində sənayenin ilk yeri tutması da bu-nu təsdiq edir. Belə ki, muxtar respublikada 2018-ci idin yanvar-iyul aylarında 1 mil-yard 505 milyon 444 min 900 manatlıq ÜDM istehsal olunub ki, onun da tərkibində ilk yeri sənaye sahəsi tutur. Həmin dövrdə sənaye üzrə 621 milyon 450 min manat də-yerində məhsul istehsal edilib. Bu da, 2017-ci idin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,6 faiz çoxdur. Onu da qeyd edək ki, hər bir nəfərə düşən ÜDM-in həcmi 2017-ci idin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz artaraq, 3318 manatı töbü. Bu, muxtar respublikanın hərəkəflə inkişafının neticesidir.

Azad sahibkarlıq fəaliyyətinin geniş vü-sət allığı muxtar respublikada yerli ehtiyatlar hesabına müxtəlif növdə sənaye məhsulları istehsalının təşkili, aqrar sektorda emal sənayesinin genişləndirilməsi, sosial xidmət sahələrində kiçik və orta sahibkarlı-ğın daha da gücləndirilmesi öz bəhrəsini verməkdədir. Həyata keçirilən belə layihələr arasında sənaye və kənd təsərrüfatı sahələri olmaqla, ümumilikdə, 30 layihənin

əsası qoyulub. Yaradılan bu müəssisələr hesabına 279 yeni iş yeri açılıb.

Təsərrüfat subyektlərinin kredit resurs-larına çıxış imkanları da, davamlı olaraq yaxşılaşdırılıb. 2018-ci idin yanvar-iyul ay-larında muxtar respublikanın bank və kredit təşkilatları tərəfində hüquqi və fiziki şəxslərə, ümumilikdə, 30 milyon 760 min 400 manat məbləğində kreditlər verilib. Bu da, bir il önceki göstəricidən 2,3 dəfə çoxdur.

Muxtar respublikamızda iqtisadiyyatın ən vacib sahəsi olan kənd təsərrüfatında istehsalın və ixracın stimullaşdırılması, məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılması, əhalinin ərzəq məhsullarına olan tə-ləbatının yerli istehsal hesabına ödənilmə-sine dövlət dəstəyi bu sahədə mühüm nai-liyyətlərin əldə edilməsinə imkan verib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin sərəncamları ilə təsdiq edilmiş və icrası uğurla başa çatdırılmış "Naxçıvan Muxtar Respublikasında kartofçuluğun inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2005-2010-cu illər)", "2008-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin ərzəq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı", 2014-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin maşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı", həmçinin, "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı", "2016-2020-ci illər-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında məy-vəciliyin və tərəvəzçiliyin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı", "2017-2022-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında arıcılığın inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"nın həyata keçiriləməsi muxtar respublika iqtisadiyyatını gücləndirib, kənd təsərrüfatının kompleks inkişafını təmin edib.

Regional Dövlət Proqramının icrası digər muxtariyyatın sosial-iqtisadi inkişafında mühüm mərhələdir

Milli iqtisadi inkişaf strategiyasının tər-kib hissəsi olan regional inkişafa 2003-cü idən sonra xüsusi diqqət yetirilmişdir. Belə ki, regionların iqtisadi inkişafını sürətləndir-

mək və miqyasını genişləndirmək məqsədi-lə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü, rəhbərliyi və nə-zareti ilə dövlət proqramları qəbul olunmuş və həyata keçirilməsi ardıcıl təmin edilmişdir. Regional Dövlət Proqramının icrası, di-gər regionlarda olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafında da mühüm mərhələ olmuşdur. Belə ki, 2014-cü idən Naxçıvan Muxtar Respublikasında 2003-cü idən nisbetən məhsul (xidmət) istehsalı 12,3 dəfə, sənaye məhsullarının istehsalı 46,5 dəfə, kənd təsərrüfatı məhsulları 4,8 dəfə, tikintinin həcmi 12,5 dəfə, in-formasiya və rabitə xidmətləri 10 dəfə, xari-ci ticaret dövriyyəsi 12,2 dəfə artıbdır.

Qeyd edək ki, muxtar respublikada kənd təsərrüfatının inkişafı həmişə diqqət mərkə-zində olmuşdur. Ona görə aqrar sektorda da böyük dönüşü baş vermişdir. Aparılmış genişmiyyətli işlərin, ardıcıl siyasetin neti-cəsində, artıq muxtar respublikada, demək olar ki, bütün əsas kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə daxili təlebat, neinki tam ödənilir, hətta bezi məhsullar ölçərimiz və yaxın xarici dövlətlərin bazarlarına da çıxarılır. Onu da qeyd edək ki, son 15 id ərzində, respublikanın ümumi daxili məhsulu on dəfəyə ya-xın artıbdır. Bu, mənəcə, dünya miqyasında rekord göstəricidir.

Beləliklə, yuxarıda sadalanan xüsusi-yətlər inkişafın Naxçıvan modelinin və ya Naxçıvan mövcüsünün əsas səbəbi olmur-du. Çünkü Naxçıvan Muxtar Respublikasının ölçərimiz hərəkəflə inkişafındakı rolunu qiyitmələndirmek, təkəcə coğrafi baxımdan deyil, həm də iqtisadi, eyni zamanda da, si-yasi əhəmiyyətini dəyərləndirmək, sözün həqiqi mənasında, çox mühüm tarixi ad-dimdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev bu barədə deyib: "...Naxçıvan uğurla, sürətlə inkişaf edir. Son illər ərzində muxtar respublikada böyük abadlıq-quruculuq işləri görülmüşdür. Naxçıvan Muxtar Respublikası bütün iqtisadi göstəricilərinə görə çox sürətlə inkişaf edən respublikadır".

RƏFIQƏ KAMALQIZI

YAP Pirallahı rayon təşkilatı ahıllarla görüş keçirib

Tədbir Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti Pirallahı rayon bölməsinin birgə təşkilatçılığı ilə baş tutub

Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatı qadınlar şurası və Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti Pirallahı rayon bölməsinin birgə təşkilatçılığı ilə 1 Oktyabr - Beynəlxalq Ahıllar Günü münasibətilə Bilgəh qəsəbəsində yerləşən "Pensiya yaşına çatmış şəxslər üçün sosial xidmət Mərkəzi"ndə bayram tədbiri keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan mərkəzin direktoru Qətibə Əsədova mərkəzin fəaliyyətindən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin tapşırığı əsasında son illərdə pensiya yaşına çatmış şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsində aparılan əsaslı təmir və yenidenqurma işlərindən, ahil insanlar üçün yaradılan yaşayış şəraitinin əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırılması danışılır.

YAP Pirallahı rayon təşkilatı aparatının məsul əməkdaşı İlqam Əskərov isə çıxışında bu tarixin beynəlxalq səviyyədə qeyd edilməsinin ahıllara diqqət və qayğının artırılması məqsədi daşıdığını qeyd edib. "Böyükələr hörmət və qayğı hər bir insanın mənəvi borcudur. İnsanların da hər zaman qayğıya və hörmətə ehtiyacı olur" deyə qeyd edən İlqam Əskərov, həmçinin, bildirib ki, cəmiyyətdə əxlaqi dəyərlərin təbliğində böyükələr hörmət, qayğı hissini formalasdırılması vəcib məsələlərdəndir.

Xatırladaq ki, Beynəlxalq Ahıllar Günü ölkəmizdə 1993-cü ildən qeyd olunur. Xalqı-

mızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev ahil insanlara, onların problemlərinə hər zaman böyük diqqət və qayğı ilə yanaşmış, 2001-ci il iyunun 22-de "Ahıllara sosial xidmət haqqında" Qanun imzalamışdır. Həmin sənədə esasən, 70 yaşına çatan Azərbaycan vətəndaşları, habelə, ölkəmizdə daimi yaşayış ecnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslər ahil hesab olunur.

Ölkə Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən ahıllara diqqət, qayğı və sosial vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması məqsədile qanun və sərəncamlar imzalanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva da ahılların ən böyük qayğıkeşidir. Azərbaycanın Birinci Xanımının təşəbbüsü ilə ahıllar və müharibə veteranları ilə görüşlər keçirilir. Onların sağlamlığı diqqətdə saxlanılır. Ahıllar gündündə bu insanlar üçün müxtəlif tədbirlər təşkil olunur. Qocalar səhiyyə ocaqlarında müayinə edilir, onlar üçün konsertlər və bayram şənlikləri keçirilir. Bir sözə, bu gün Azərbaycanda hər bir ahil vətəndaşa dövlət tərəfindən yüksək diqqət və qayğı göstərilir.

YAP Pirallahı rayon təşkilatı qadınlar şurasının və Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin Pirallahı rayon bölməsinin birgə təşkilatçılığı ilə təşkil olunmuş bayram süfrəsi incəsənət nümayəndələrinin çıxışı ilə davam edib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

DMX: Qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilmiş tədbirlər zamanı 119 əcnəbi saxlanılıb

Son dörd gün ərzində Dövlət Miqrasiya Xidməti (DMX) tərəfindən qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilmiş tədbirlər zamanı 119 nəfər əcnəbi saxlanılıb. DMX-dən AZERTAC-a bildirilər ki, saxlanılmış şəxslərdən 13-nün qeydiyyat ünvani üzrə yaşamadıqları, 6-nın gəlisiñin bəyan edilmiş məqsədinə uyğun olmayan fəaliyyətlə məşğul olduqları, 1-nin qanunsuz əmək fəaliyyəti ilə məşğul olduğu, 1-nin əvvəllər Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənara çıxarılaraq girişinə məhdudiyyət qoyulduğu, lakin əcnəbinin bilərkədən sənədlərində dəyişiklik edərək yenidən ölkəyə daxil olduğu, digər 98 nəfərin isə ölkə ərazisində qanunsuz yaşadıqları müəyyən edilib.

Saxlanılmış əcnəbilərdən 85 nəfər barəsində inzibati qərarlar qəbul edilib, digər əcnəbilərin Azərbaycan

Respublikası hüdudlarından kənara çıxarılması istiqamətində müvafiq tədbirlər görülür. DMX qanunsuz miqrasiyaya qarşı mübarizə çərçivəsində tədbirləri davam etdirir.

Turistlərin Azərbaycana marağı güclənir

Cari ilin səkkiz ayı ərzində Azərbaycana dünyadan 193 ölkəsindən 1 milyon 976,9 min turist gəlib

Ölkədə iqtisadi inkişaf, yenidənqurma və abadlıq işlərinin görülməsi ölkənin daxili potensialı neticəsində, Azərbaycanda turizmin sürətli inkişafına getirib çıxarır. Yeni mehmanxana və hotellerin inşası və təmiri dövlət siyasetinin həyata keçirilməsində əsaslı rola malikdir. Azərbaycanın turizm sahəsində həyata keçirilən dövlət siyaseti neticəsində, son illər xidmət səviyyəsinin yüksələməsi, turoperatorların yeni və cəlbədici marşrutlar təqdim etməsi, kurortların və otellərin sayının artması xarici turistlərin diqqətini celb edir. Statistikaya görə, ildən-ildə daxili turizmle yanaşı, xaricdən gələn turistlərin de sayında artım müşahidə olunur.

Paytaxtımızda dünya standartlarına cavab verən beşulduzu, dördulduzu və üçulduzu hotellər də inşa olunub. Azərbaycanın rayonlarında da bu sahədə işlər görülməkdədir. Artıq ölkəmizin bölgelərinə hotelçiliklə bağlı bir sıra işlər görülmüşdür ki, bu da ölkə turizminin durmadan inkişafını reallaşdırın amillədir. Müasirlik turizm bazarının artmasına öz təsirini gösterir. Təkcə bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində, Azərbaycana dünyadan 193 ölkəsindən 1 milyon 976,9 min və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə, 8,5 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlib.

Onlardan gələnlərin 31,6 faizi Rusiya Federasiyası, 19,5 faizi Gürcüstan, 9,8 faizi Türkiye, 9,4 faizi İran, 3,5 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirlilikləri, 2,6 faizi İraq, 2 faizi Ukrayna, 21,5 faizi digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizi isə vətəndaşlığı olmayan şəxslər olub. Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin 9,4 faizi yanvar, 8,4 faizi fevral, 14 faizi mart, 11 faizi aprel, 10,5 faizi may, 13,6 faizi iyun, 16,7 faizi iyul, 16,4 faizi isə avqust ayında ölkəyə gelib.

Cari ilin yanvar-avqust aylarında Körəz ölkələrində (Birləşmiş Ərəb Əmirlilikləri və İran istisna olunmaqla) gələnlərin sayında daha çox artım müşahidə

edilib. Ötən ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə ölkəmizə gələn Küveyt vətəndaşlarının sayı 2,2 dəfə, Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreyn vətəndaşlarının sayı 2,4 dəfə, Qətər vətəndaşlarının sayı 1,9 dəfə, İraq vətəndaşlarının sayı 19 faiz, Oman vətəndaşlarının sayı 9,5 faiz artıb. Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərindən gələnlərin sayında 5,6 faiz, İranda gələnlərin sayıda isə 25,4 faiz azalma müşahidə edilib. Körəz ölkələrindən gələnlərin ümumi sayı 0,5 faiz artaraq, 433,6 min nəfər teşkil edib və ümumilikdə, ölkəmizə gələnlərin, demək olar ki, hər beş nəfərdən biri Körəz ölkələrindən olub. Yanvar-avqust aylarında Avropa İttifaqına üzv ölkələrdən gələnlərin sayı 8 faiz artaraq, 77 min nəfər, MDB ölkələrindən gələnlərin sayı 5,5 faiz artaraq, 734 min nəfər olub. Ölkəyə gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin 56,1 faizi dəmir yolu və avtomobil, 42,9 faizi hava, 1 faizi isə su nəqliyyatından istifadə edib. Səkkiz ay ərzində xarici ölkələrə gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 3 milyon 89,8 min nəfər olub.

Cari ilin yanvar-avqust aylarında xarici ölkələrə gedən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sayı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 11,7 faiz artaraq, 3 milyon 89,8 min nəfər olub. Öləkə vətəndaşlarının 30,9 faizi Gürcüstana, 29,7 faizi İrana, 19,6 faizi Rusiya Federasiyasına, 13,4 faizi Türkiyəye, 1,6 faizi Ukraynaya, 1 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinə, 3,8 faizi isə digər ölkələrə səfər edib. Səfər edənlərin 65,7 faizi kişilər, 34,3 faizi isə qadınlar olub. Bu dövrde İrana gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 43,4 faiz, Gürcüstana gedənlərin sayı 2,3 faiz artıb, Türkiyə gedənlərin sayı 2,8 faiz, Rusiya Federasiyasına gedənlərin sayı 1,9 faiz azalıb.

Əminliklə vurğulayaq ki, Azərbaycanda da son illər bu sektorda müsbət dinamika müşahidə edilir. Ölkəmizə gələn turistlərin sayının ilbəl artması bunu deməyə əsas verir. Tarixi məkanları, ekzotik ərazilərin çox olması turistlərin Azərbaycana marağını artırır. Paytaxtla yanaşı, bölgələrimizdə də turizmin inkişafı üçün xeyli işlər görülür. Bütün görülen işlər yaxın gələcəkdə Azərbaycana turist axınının daha da güclənəcəyindən xəbər verir. Bu gün ölkəmizdə turizmin inkişafı sahəsində əldə olunan nəticələr bu sahəyə ayrılan diqqətin nəticəsidir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

22 sentyabr 2018-ci il

Ermənistanın baş naziri odla oynayır

Nikol Paşinyanın işgalçılıq siyaseti hər ötən gün erməni ailələri üçün faciəyə çevrilir

Ermənistanda hökm sürən ağır iqtisadi vəziyyət hər ötən gün nərazılıqları daha da artırır. Hökumət problemləri aradan qaldıramaz. Belə ki, artıq 4 aydan çox bir müddətdə, ölkəyə rəhbərlik edən kükə “demokrati” Nikol Paşinyanın yürütdüyü işgalçılıq siyaseti ölkənin bugünkü real mənzərəsidir. Nəhayət ki, Azərbaycan Prezidentinin uzun illərdir ki, bəyan etdiyi həqiqətləri erməni xalqı indi-indi anlamağa başlayıb. Onlar indi dərk edirlər ki, ölkənin səfil vəziyyətə düşməsinin səbəbkəri surf Qarabağ karlı üzərində hakimiyətini qorumaq istəyən hərbi xunta olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, eyni zamanda, erməni xalqına və hakimiyətinə etdiyi xəbərdarlıqla, bir daha bildirmek istəyir ki, həqiqətləri vaxtında dərəcələndirdilər ölkə hazırlı iflic vəziyyətinə düşməzdi. Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin yubanması bu ölkənin vəziyyətini daha da ağır-

yanatlar Paşinyanın çox naşı bir siyasetçi olduğunu göstərir.

Ermənistanın işgalçılıq siyaseti heç vaxt dəyişmeyecek

Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsi Toivo Klarar bildirir ki, Ermənistanda işgal siyaseti Sarkisyanın getməsi, Paşinyanın gelməsi ilə dəyişmir: “Ermənistanda işgalçılıq dövlət siyasetidir, dövlətin ideoloji esasıdır. Cənubi Ermənistən dövləti özü Azərbaycan torpaqları üzərində yaradılıb və zaman-zaman Azərbaycan torpaqları hesabına ərazisini genişləndirib. Erməni cəmiyyətində qonşu ölkələrin torpaqları hesabına yeni ərazilər elde etmək ideyası bu gün də səsləndirilməkdədir. Ermənistən, hakimiyət başında kimin olmasından asılı olmayaq, yalnız beynəlxalq təzyiqlər və sərt sanksiyalar əsasında ədalətli sülhə məcbur edile bilər. Bu baxımdan, Paşinyanın ölkə daxilində həyata keçirdiyi “reformaları”

rabağı işğaldan azad etməyinə, terroru dəstəkləməkdən əl çəkməyinə, hər hansı demokratik quruluşdan danışmağa dəyməz. Bu gün Ermənistanda baş verənlər sağlam inqilabi hərəkat deyil, iki və daha çox iddialı qruplaşmanın hakimiyət uğrunda mübarizəsidir. Hakimiyət uğrunda mübarizədə dinc və güñahsız insanlar əziyyət çekirlər. Ona görə də, hesab edirəm ki, Ermənistandakı qüvvələr hamisi siyasetdən getməli, yenisişur formallaşmalı, demokratik,

borcları qaytaracağını deyir. Biz isə, bildiririk ki, Ermənistən ha-zırkı imkanları ilə bu, fantastika olar. Borclar hansı resurlarla qaytarılacaq? Ölkə, onsuq da iqtisadi-sosial və demoqrafiq böhran içeri-sindədir. İllərdir, hakimiyəti zəbt etmiş Qarabağ klanı da indi çox narahatdır. Koçaryan-Sarkisyan qruplaşmasının formallaşdırıldığı quldur rejim təkcə Azərbaycan xalqına deyil, ele ermənilərə qarşı da çoxsaylı cinayətlər töredib. İndi onlar bu əməllərinə görə cavab ve-

gəncəl böhrana görə ölkədən qaçırlar. Bu problemləri həll etmək əvəzine, baş nazir bir-birinə zidd bəyənatlar verməklə məşğuldur. “Məxməri inqilab” adı altında keçirilən mitinqlər zamanı Nikol Paşinyan xalqa çoxlu vədələr verib. Realiq isə odur ki, baş nazir ölkəni böhrandan çıxarmaq gücünə qadır deyil. Bunun əsas səbəblərindən biri də Ermənistən hökumətinin yürütdüyü işgalçılıq siyasetidir. Mehəz bu amil ölkəni regionda tecrid vəziyyətinə salıb. Nikol Paşinyan da Dağlıq Qarabağ münaqişəsində status-kvonu saxlamaqda maraqlıdır”.

Baş nazirin Dağlıq Qarabağ ərazisində səfəri zamanı səsləndirdiyi fikirlər də göstərir ki, onun Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı yeni ideyaları yoxdur. Millət vəkili, politoloq Elman Nəsirli qeyd edib ki, N.Paşinyan Ermənistən keçmiş siyasi rəhbərliyinin fikirlərini təkrarlayır: “Belə çıxır ki, Paşinyan bu məsələ ilə bağlı yeni fikirlər də səsləndirmək istəmir. Paşinyanın danişiqalar prosesində maraqlı olması, lakin bu prosesdə qondarma rejimin təref kimi iştirakı ilə bağlı fikirləri onun münaqişənin həllində konstruktiv mövqe tutacağına in-

müstəqil dövlət qurulmalıdır”.

Bütün sahələrdə dərin böhranın hökm sürdüyü Ermənistən dövlət borcları da rekord həddi keçib. Bu məbleğin 2 milyard dolları 2019-cu ilin evvəline kimi qaytarılmalıdır. İşgalçi ölkə ictimayıtını indi bir sual düşündürür: bu qədər borc necə ödəniləcək? Ermənistən son günler baş verənlər göstərir ki, erməni xalqı Azərbaycan Prezidentinin illər böyü söylədiyi reallıqları artıq dərk edir. Bu gün erməniləri bir sual ciddi şəkildə narahat edir: 7 milyarda çatan dövlət borcunu kim ödəyəcək? Cənubi, həmin məbleğin 2 milyard dolları 2019-cu ilin evvəline kimi qaytarılmalıdır. “1-in” informasiya xəber

laşdırır.

Doğrudur, erməni xalqı özü de etiraf edir ki, Ermənistən, torpaqlarımızı işgal altında saxlaması nəticəsində, Azərbaycan Ermənistən iqtisadi, siyasi və nəqliyyatın dalamına çevirib. Ermənistən bu blokadadan çıxməq üçün işgalçılıq siyasetindən əl çəkməlidir. Amma erməni xalqı hakimiyətə yene də əvvəlki rəhbərliyin səhvlarından nəticə çıxarmaq fikrində olmayan kükə “demokrati” Nikol Paşinyanı getirdi. Belə ki, Paşinyanın Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovla görüşündə səsləndirdiyi absurd fikirlər, hər halda belə bir təessürat yaradır. Məsələn, Paşinyan deyir ki, hüquqi və mənəvi baxımdan, onun Dağlıq Qarabağın adından Azərbaycanla danişiqalar aparmağa haqqı yoxdur. Yəni o, hər vəhclə qondarma rejimi təref kimi danişiqalar prosesinə cəlb etmək istəyir. Paşinyanın cəfəng fikirləri hər an görünməkdədir. Bu gün Paşinyanın dediyi kimi, qondarma rejim müstəqil subyektdir, bəs onda erməni qoşunları Qarabağda və işgal altında olan digər rayonlarda nə gəzir? Nəsə, bu bə-

Qarabağ münaqişəsinin həllinə bağlamaq kökündən yanlışdır. “

Nikol Paşinyan bu vaxta qədər Moskva ile münasibətlərde az seçim imkanına malik olub. Lakin biz diplomatik yollarla, ciddi regional təşəbbüslerle müdaxilə etməsək, Ermənistən Moskvadan hərbi və iqtisadi asılılığı onun inqilabını boğacaq. Moskva yeri gelərsə, hətta güç yolu ilə müdaxilə etməyə cəhd göstərə bilər. Ermənistən elitasiyinin üzvləri müharibədən varılan adamlardır və onların Rusiya elitasi ilə dərin bağları var. Beləliklə, sühə və islahatlardan, yalnız bu iki qrup zərər görəcək.

“Art Qalleri” televiziyanın direktoru, politoloq Tengiz Txilava hesab edir ki, Ermənistən hakimiyəti xarici qüvvələrin təsiri altından çıxmali, xalqı müstəmləkəçilikdən azad etməli, ölkədə demokratik və müstəqil dövlət qurulmalıdır. Bunlar olarsa, Cənubi Qafqaz dönyanın ən sabit, çəçəklənən və inkişaf etmiş bölgəsinə çevriləcək: “Ermənistən, ilk növbədə, işgalçılıq siyasetinə son qoymalı, qoşularla normal münasibətlər qurmalıdır. Ermənistən Dağlıq Qa-

ortalında aparılan müzakirələr zamanı “Ermənistən Politoloqlar Birliyi”nin sədri Amayak Ovanessian bildirib ki, Serj Sarkisyan ölkəni bu qədər borca saldığı və pis vəziyyətdə qoysuğu üçün onu başıqlamamaq olmaz.

Politoloq, həmçinin, onu da eləvə edib ki, heç kimin ehalinin üzərinə bu qədər borc yiğməq mahiyyətini bir daha ortaya qoyur. Ermənistənda yaşıyan intellektual

rəcəklərindən qorxurlar. Koçaryan və Sarkisyan cütlüyü təkcə mart hadisələrinə görə cavabdehlik dəshim. Həm də Ermənistən iqtisadi cəhətdən məhv olması, əhalinin səfil vəziyyətdə yaşamasına görə də, birbaşa mesuliyyət daşıyırlar”. Bütün bunlar Ermənistən hakimiyətinin kriminal-cinyatəkar

qüvvələrinin artması və onların toparlana bilinməməsi Ermənistəni 90-ci illər Azərbaycanın oxşadır. Paşinyanı devirmək fikrində olanlar, bu münbit şəraitdə ustalıqla istifadə edəcəklər”.

A.SƏMƏDOVA

Paşinyan diktatürasının sərsəmliyi...

Yaxud küçə klounu Ermənistani daha pis vəziyyətə salacaq

Bu gün Ermənistani daha pis vəziyyətə salan Paşinyan diktatırası bütün bu mənfi tendensiyaları önləmək və əhalinin etirazlarını səngitmək üçün Dağlıq Qarabağda yeni müharibə çağırışları ilə bağlı sərsəm açıqlamalar və bəyanatlar verməkdədir. Paşinyan erməni ictimaiyyətinin əvvəlki etimadını bərpa etmək üçün populist çıxışlar və avantürist iddialarla gündəmdə qalmaq istəyir. Xüsusilə, onun son zamanlar Azərbaycan dövləti və onun rəhbəri haqqındaki həqiqətdən çox uzaq fikirləri, artıq gülüş obyektiñə çevrilməkdədir.

Belə ki, onun diktəsi ilə Ermənistən parlamentinin "Şənt-2018" hərbi təlimləri çərçivəsində Azərbaycana "mühəribə elan etməsi" iflas həddi idi. Anlamımlar ki, artıq 28-30 ildir ki, Azərbaycanla Ermənistən arasında müharibə gedir. Mühəribə aparan ölkələrin bir-birinə yenidən müharibə elan etməsi Nikol Paşinyan populizminin kulminasiya nöqtəsidir. Eyni zamanda, onlar elan ediblər ki, guya ötən iki gündə ermənilər cəbhə xəttində bir neçə Azərbaycan əsgərini öldürübllər. Ölkəsində siyasi və kriminal düşmənləri çoxalan Nikolun Azərbaycanla bağlı dezinformasiyaları birinci deyil və təbii ki, sonnunu da olmayacaq. Hətta bu küçə usağının ölkəmizin daxili məsələləri ilə bağlı yersiz və cəfəng açıqlamalar verməsi də gülüş hədəfinə çevirilir. Bir sözlə, Nikolun erməni ictimaiyyətini saxta informasiyalarla aldadaraq, nüfuz qazanmağa çalışması, yalnız siyasi naşılığın deyil, həm də küçədən gələn siyasi exlaqın təzahürleridir.

Paşinyanın daha bir sərsəmləməsi-Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin oğlu Heydər Əliyevin Silahlı Qüvvələrdə xidmət keçməsi ilə bağlı cəfəng bəyanatıdır. Bu barədə danışan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mətbuat katibi Azer Qasımov qeyd edib ki, birinci dəfə deyildir ki, Ermənistənən baş naziri Azərbaycanın daxili məsələləri ilə bağlı yersiz və cəfəng açıqlamalar verir: "Əvvələ, bu, onu göstərir ki, Paşinyan siyasetdə təsadüfi bir figurdur, beynəlxalq münasibətlərdən xəbersizdir. Paşinyan Azərbaycanın daxili işlərini, müntəzəm olaraq öz burnunu soxur. Bildirmək istəyirik ki, eger Azərbaycan Ermənistənən daxili işlərinə müdaxilə etse, Paşinyan hakimiyyətinin ömrü uzun olmayacaq. Sarkisyanın diktatura rejiminin çökəmisi buna səbətdür. Sadəcə olaraq, indiki şəraitde Paşinyan rejiminin çökəmisi Azərbaycana sərf oləmir. Nə qədər çox Ermənistənda Paşinyanın diktatürası

davam edərsə, bir o qədər də bu ölkənin problemləri çox olacaq. Paşinyan xarici səfərlərində yaltaqlanmaqla, özünü alçaltmaqla, özünü qul kimi aparmaqla istədiyinə nail ola bilməz".

Paşinyanın 4 aylıq hakimiyyəti həm xarici siyasi analitiklər, həm də erməni şərhçilər tərəfindən yeni diktatura rejiminin qurulması kimi şəhər edilir. Hətta eks-prezident Koçaryanın həbs edilməsi ilə bağlı Ermənistənən Tehlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri ilə İstintaq Komissiyasının rəhbərlərinin gizli danışçıları, deşifre olunduqdan sonra, Paşinyanın göstərişi ilə istənilən siyasi rəqibin həbsinin mümkünlüyü aşkar oldu. Təbii ki, Azer Qasımovun vurğuladığı kimi, Paşinyanın yeni diktatura rejimi Ermənistəni uğuruma aparı: "Məhz buna görə də, Azərbaycan tərəfi Paşinyan hakimiyyətinin çökəmisi üçün, hələlik, her hansı bir addım atmır".

Azer Qasımov bildirib ki, Paşinyanın növbəti sarsaq açıqlaması Prezident İlham Əliyevin oğlu Heydər Əliyevin Silahlı Qüvvələrdə xidməti ilə bağlıdır: "Bildirmək istəyirik ki, Heydər Əliyev öz fiziki keyfiyyətlərinə və hazırlı-

ğına görə Azərbaycanın ən döyük qabiliyyətli hərbi hissələrinin birinə herbi xidmətə çağırılıb və sentyabrın 16-da keçirilən andığma mərasimi bu herbi hissənin Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinin aparıcı hissələrinin biri olduğunu nümayiş etdirdi. Paşinyanın oğluna gəldikdə isə, bizde olan məlumatə görə, o, temas xəttindən təxminən 50 km məsafədə Azərbaycanın işğal edilmiş Cəbrayıllı rayonunda Ermənistən hərbi hissələrinin birinə yazılıb və burada,

əsasən, məisət məsələləri ilə məşğuldur. Bu hissəyə yazılmasına baxmayaraq, vaxtının çoxunu Xankəndidə keçirir. Ümumiyyətlə, Paşinyanın oğlunun hərbi xidməti ilə bağlı aparılan ucuz təbligat növbəti populist və aşağı keyfiyyətli şoudan başqa bir şey deyildir".

Azər Qasımov Paşinyanın necə siyasi şoumen olmasına da yüksək seviyyədə izah edir və deyir ki, onun necə şoumen olması bize yaxşı bəlli: "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Mətbuat xidmətinin eməkdaşları Brüsseldə iyulda keçirilmiş NATO zirvə toplantısının kuluarlarında Paşinyanın cılız və yaltaq hərəkətlərini öz gözləri ilə görmüşlər. NATO-ya üzv dövlətlərin rəhbərlərinə yaxınlaşış, onlarla şəkil çəkdirməyi Paşinyan Ermənistənda bu liderlərlə keçirilmiş görüşlər kimi təqdim etmişdir. Belə güləməli hərəkətlər Paşinyanın çox pis şoumen olduğunu göstərir. Sonda bir dəhə bildirmək istəyirik ki, eger Paşinyan bundan sonra da, öz kreslosunda oturmaq istəyir, ona Azərbaycanın daxili işlərinə burnunu soxmasının məsləhət görürlük".

"Ses" Analitik Qrupu

Robert Koçaryan: "İnqilab ideyalarını onu başladanlardan xilas etmək lazımdır"

Ermənistən ikinci prezidenti Robert Koçaryan erməni xalqını müstəqillik günü münasibəti ilə təbrikində mövcud hakimiyyətə qarşı növbəti ittihamlarını irəli sürüb. SİA xəber verir ki, erməni informasiya portalı "aysor.am"da ictimailəşdirilən təbrikdə bir sıra tənqidli fikirlər yer alıb. "Biz, müstəqilliyimizin 27-ci ildönümüñü unikal situasiyada qarşılıyırıq", deyən Koçaryan bildirib ki, bu ilin mayında baş vermiş inqilab, başlayan proseslər və davam edən hadisələr Ermə-

nistanın dövlətçiliyi üçün yeni sınaqdır: "O dəyərlərə görə ki, insanlar küçələrə çıxmışdır, indi zərbə altındadırlar. Sevgi, dəstək şüurları altında baş verənlər həmin insanların liderlərinin gücü ilə nifrətə, qisasa və qanunsuzluğa doğru getməkdədir". "Taleyin ironiyasına görə, artıq bu gün inqilab ideyalarını onu başladanlardan xilas etmək lazımdır", qeyd edən Koçaryan erməni xalqının bu çətinliklərdən çıxacağına inandığını deyib.

25 illik uğursuz müxalifətin fantaziyaları...

Rəfiqə

Oturub bir anlığa müxalifət düşərgəsinin keçdiyi uğursuz və biabırçı yola nəzər yetirdikdə, öz-özümüzə fikirləşirəm ki, üzü padoş elə buna deyirlər. Qinamayın məni, bununla mən kimisə təhqir etmərəm. Sözümüz canı var. Belə ki, bəlli olan reallığa görə, bu, o Azərbaycan müxalifətidir ki, yarandığı gündən etibarən mövcud iqtidarla baş-başa gəlməyi bacarmayıb. Ona rəqib və alternativ ola bilməyib. Yəni nə ağıl, nə siyasi resurs, nə də səmimiyyət mövzusunda. Bu günə qədər müxalifət adına sıralanan bütün biabırçı, rüsvayıcı məglubiyyətlərin də səbəbi, məhz budur. Durum dənən də dəyişməyib, bu gün də, sabah da dəyişməyəcək. Dağıdı müxalifətin eyniadlı estafeti bu gün də davam etdirilməkdədir. Özü də ünvansız bir yol boyunca. Bu gün bu başpozuq satqın dağrıdıcı düşərgə "liderləri" çətinə düşəndə də, başlayırlar hansısa əndəbədi bir qurum yaratmağa və başlayırlar həmin ölü qurumda baş girləməyə. Bunu görə-görə gəlmişik: "SİDSUH"-dan tutmuş, ta üzü bəriyə qədər, məsələn, "Milli Şura"ya qədər...

Səbab yalnız budur!

Bəli, artıq bir şey qalmayıb. Odur ki, adı ciddi olmayan qurumların fəaliyyətindən də ciddi nəsə gözləməyə dəyməz. Ayrıca düşünmək olar ki, adlarındakı hərf sayı üzvlərinin sayından daha çox olan partiyalar daha yaxşı olar, yarı yoldan qayıdır abirlərinə, eger varsa, sıxılışınlar. Sıxılı da bilməzler. Çünkü AXCP və Müsavat özlərini "cirdən" partiyaların böyük və ağır "abiləri" hesab edirlər. Prosesə bu qədər tez qoşulmayı da olmayan reputasiyalarına sığışdırırlar, vəssalam. Səbab yalnız budur!

Qarşıda hələ Əli Kərimlinin, Cəmil Həsənli başda olmaqla, "Milli Şura" ilə uzun müddətdən bəri çəkilməmiş qalan haqq-hesabı var...

Beləliklə, deyə bilərik ki, məglubiyyət müxalifətimizin alın yazısıdır. Onların qabiliyyətinə, isteyinə, səmiyyətinə, gücünə tam adekvat olan bir yekundur. Adamların 25 illik məglubiyyət immuniteti var. Artıq onlarda arsızlıq mərhələsinə də kecid var.

Məsələn, Müsavatın sabiq başqanı Isa Qəmbərin dərdli, itirmiş olduğu başqanlıq statusunu kompensasiya etməkdir. Ona görə qarşidakı qurultaya qədər hansıa qurumu, təsisatı yaradıb öz "qudrətini" göstərməyə və qarşı tərəfə "mən də varam" mesajını verir.

Əli Kərimli isə "Milli Şura"nın elində alət edib cibini güdməklə, pulunu qazanmaqla məşğuldur. Yəni bunların yönümləri tam fərqli olsa da, bənzərlikləri də mövcuddur.

Daha bir fakt isə, budur ki, hər ikisi bir-birinə uzun illərdən bəri patoloji nifret bəsləyir. Ona görə də, məqsəd və amal hər nə olursa-olsun, məqamı geləndə, fürsət düşəndə, öz zəhərlərini tökcəklər, nifretlərini bürüzə verəcəklər. Ancaq 25 illik məglubiyyət immuniteti olan bu bədbəxtlər istəklərinə çata biləcəklərmi? Bax, bunu zaman göstərəcək.

22 sentyabr 2018-ci il

Sərdar Cəlaloğlu İsa Qəmbərə nəyi eyham vurub?

ADP sədri Müsavatdakı qarşıdurmaları onun “ayağına yazır”

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlunun zaman-zaman dağıdıcı müxalifət düşərgəsinin “liderləri”ni ittiham etməsi, əslində, adı hal almaqla yanaşı, onun bir surə hallarda həqiqəti söyləməsi də kimsəyə sərr deyil. Belə ki, onun növbəti hədəfi Müsavatın sabiq başşanı İsa Qəmbər olub. Daha dəqiq desək, müsavat-daxili qarşıdurmaların baş verməsində, əsas günahkar olaraq partiyanın sabiq başşanı İ.Qəmbər göstərilib. Məsələ ondadır ki, “Müsavat partiyasında proseslər elə cərəyan edir ki, artıq onu tənzimləmək çətindir” deyə qeyd edən ADP sədrinə görə, yalnız hərəkətsizliklə partiya daxilində sakitlik yaratmaq olar. Bu baxımdan, o, hesab edir ki, “ba-taqlığa düşən çapalamamalıdır”.

İsa Qəmbərin mövqe tutaraq, çox aktiv hərəkətlərə imza atması partiyanın qarşısızlaşmaz bir tərzədə dağılmışına getirib çıxardı”

Beləliklə, Müsavat partiyasının daxili qarşıdurmalardan, qruplaşma savaşlarından dolayı bataqlığa düşdüyü və çapalayaraq özünü daha ağır vəziyyətə saldığını deyən S.Cəlaloğlu onu da bildirib ki, İ.Qəmbərin Arif Hacılını saxta yollarla başşanlıq kreslosuna otuzdurması Müsavatda baş verən konfliktlerin daha dərinliyə doğru inkişaf etdiyini bildirib.

ADP sədri Müsavatın hazırlı rəhbərliyinə bir sıra tövsiyələrdə də bulunub. Belə ki, onun sözlərinə görə, partiya daxilində ziddiyətli məqamlar yaranıbsa, tərəflər aktiv addımlar atmamalıdır. “İsa Qəmbərin yanlış mövqeyi Müsa-

vatın dağılmasına səbəb oldu” deyə qeyd edən ADP sədrinə görə, Müsavatda əllerinde imkan olanlar etiraz edənləri təşkilat sıralarından azad edirlər: “Qarşı tərəf isə, buna etiraz olaraq, aksıya keçirir və öz tərəfdarlarını partiyadan çıxarmağa çalışır. Bununla da, partiya dağılır”.

ADP sədrinə görə, baş qaldırılmış etirazların və səs-küyün ardınca, psixoloji sakitləşmə getdikdən sonra, bütün problemləri həll etmək mümkün idi. Lakin müsavatçıların heç biri bu sakitliyə getməyərək, hay-həşir saldırlar və vəziyyətin daha da gərginleşməsinə səbəb oldular: “Çox təessüflər olsun ki, İsa Qəmbər də mövqe tutaraq, çox aktiv hərəkətlərə imza atdı. Bu da partiyanın qarşısızlaşmaz bir tərzədə dağılmışına getirib çıxardı”.

ADP sədri: “Müsavat yamaqlı olacaq”

ADP sədri bundan sonra Müsavat partiyasının özünün əvvəlki gücünü bərpa edə bilməyəcəyini deyib, eyni zamanda, iddia edib ki, hətta gedənlər geri qaytarıllarsa, vəzifelərə təyin olunarlarsa belə, əvvəlki Müsavatdan əsər-elamət qalmayacaq: “Hətta partiyadan çıxarılan və istefa verən simalar bir araya gətirilsələr də, Müsavat əvvəlki gücündə olmayacaq. Yeni yamaqlı olacaq”.

Yeri gəlmışkən, onu da xatırladaq ki, məhz 2014-cü ilin quṛultayından sonra Müsavat daxilində kəskin böhran yaşanmağa başladı və bu böhran adıçəkilən partiyanın sıralarının sürelə boşalması ilə nəticəsini tapdı. Artıq 2018-ci ildir və Müsavatın növbəti qurultayı keçirilməlidir. Lakin növbəti qurultayın keçirilməsində də ciddi problemlər yaşa-nır. Çünkü ötən dörd ildə partiyada bu və ya digər şəkildə qalanlar da artıq etirazlıq sindromuna yoluxublar. Bu baxımdan, partiyadaxili məsələlərdə növbəti qarşıdurmaların yaşanması həqiqətən qeyrili bilər.

Maraqdoğurucu nüanslardan biri də S.Cəlaloğlunun hücumla-rı məruz qalması ilə bağlı irəli sürdüyü fikirleridir. O, ne zaman mətbuat vasitəsi ilə düşərgədəki açıq-aşkar çatışmayan cəhətlər barədə danışırsa, müxalif partiyalarının uğursuzluqlarının səbəblərini izah edir, dərhal təhqirlərə məruz qaldığını və so-

sial şəbəkələrdə onun bareśinde izafi söyüslər yazıldığını bildirib.

Sərdar Cəlaloğlunun cavabını Mustafa Hacıbəyli verib: “Təhqir olunmuş şəxs niyə özünü təhqir olunmuş hesab edir?”

Digər məqamlardan biri də budur ki, S.Cəlaloğlunun sözügedən ittihamlarına, növbəti dəfə, dərhal reaksiya verilib. Misal üçün, Müsavat partiyası məclisinin üzvü, baş-qan müşaviri Mustafa Hacıbəyli ADP sədrini təhqir olunmuş şəxs hesab etdiyini bildirib və çox qəliz bir sual ünvanılayıb: “Sərdar Cəlaloğlunun fikirləri özünə aiddir. Çünkü sual yaranır ki, təhqir olunmuş şəxs niyə özünü təhqir olunmuş hesab edir?” Müsavat funksioneri, onu da qeyd edib ki, eger

S.Cəlaloğlu, həqiqətən də, özünü təhqir olunmuş hesab edirse, onda müxalifətçilik adından birdəfəlik imtina etsin: “Əgər belədirse, onda görüşlərini müxalifətə deyil, iqtidarla keçirsin. Çünkü onun özü də əvvəller belə bir təşəbbüsələ çıxış etmişdi ki, hakim partiya ilə görüşməyə hazırlam”.

Beləliklə, çətin vəziyyətdə qalan kimi, bir-birlərini hakimiyət işləməkdə, iqtidara yalmanmadən suçlayan ənənəvi və dağıdıcı düşərgə təmsilçiləri real nəticələr çıxarmaq əvəzinə, “siyasi bilgilərinin” bundan artıq inkişaf etmədiyi-ni sübuta yetirirlər. Əks-halda, reallıqlar qarşısında ciddi arqumentlərə çıxış edib, opponentlərinə dəha səlis cavablar verərlər. Görünür, ittiham olunan tərəflərin buna nə gücləri, nə də siyasi peşəkarlıqları çatır...

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

“5-ci kolon” Əli Kərimlini çıxılmaz vəziyyətə salıb

Müsavat və AXCP rəhbərliyi aralarındaki düşmənciliyi dondurmaq barədə razılığa gəlib

Müxalifətdaxili qarşıdurmalar son günlər daha gərgin xarakter almaqdır. Səbəb də, düşərgədə, hökm süren boşluqdan istifadə edərək, “beşinci kolon” adı ilə proseslərə qoşulmaq istəyən iddiyalıların peydə olmasına təbii ki, cəmiyyətdə iştiasılar, qarşıdurmalar yaratmaq kimli qeyri-sivil və antikonstitusion əməlliəri hər zaman özünə əsas mühəbarizə vasitəsi seçən Müsavat, AXCP kimi dağıdıcı partiya funksionerləri “Siyasileşmiş QHT” rəhbərliyinin və həbsden bir növ qazlı və sözlü çıxıb, iddialı çıxışlar edən “REAL” partiyasının sədri İlqar Məmmədovun təşəbbüsü əle almağa cəhd etmələri ilə barışmaq istəmir. Daha doğrusu, müxalifet döşərgesindəki təşəbbüsü əldə, vermek istəmir. Bu baxımdan, Müsavat və AXCP rəhbərliyi aralarındaki düşmənciliyi, qısa müddətlə də olsa dondurmaqla birlikdə ümumi rəqiblərə qarşı mübarizə aparmağa çalışırlar. Bu həmin partiyalar və şəxslərdir ki, siyasi fealiyyətləri dövründə ancaq ölkədə qarşıdurmalar yaratmağa və iştiasalar töretməyə çalışıblar. AXCP və Müsavatın ideya müəllifiyi ilə müxalifet partiyaları 1998-ci ilin sentyabrında, prezident seçkiləri ərefesində,

mağə hazır olduğunu ortaya qo-yurlar. Amma hər zaman ifşa olunublar. Cəmiyyət birlik nümayiş etdirmək, onları yerlərində oturdub.

Fakt budur ki, Müsavat başşanı Arif Hacılı, AXCP sədri Əli Kərimli və digər dağıdıcı xisletli ünsür-lər bütün dövrlərdə utopik arzularına çatmaq üçün müxtəlif metodlardan, hətta müttəfiq dedikləri partiyaları ayaqlamaqdan çekinməyib-lər. Əger tarixa nəzer yetirsək, görərik ki, ötən illərdə düşərgədaxili diqqəti cəlb edən boşluqdan yarananmaqla öne çıxmaga çalışan “Ümid”, ADP, KAXCP və digər partiya funksionerləri Müsavat və AXCP rəhbərliyinin zərbələrinə, təzyiq və təhdidlərə məruz qalıblar. Baxmayaraq ki, indi olduğu kimi, əvvəlki illərdə də AXCP ilə Müsavat

arasında münasibətlər heç də yaxşı olmayıb. Bu gün, sözügedən partiyalararası münasibətlərde olduğu kimi, daxili durumda da vəziyyət daha ağır və tətəlümlüdür. Müsavatda cərəyan edən hadisələr maraqlı nüansları ortaya çıxarır. A.Hacılının başşanlıq gətirilməsindən sonra partiya daxilində qarşıdurmalar günbegün artmaqdadır. A.Hacılının idarəciliyindən narazı olan qruplar açıq müstəvilde mübarizəye başlayaraq, situasiyanı öz xeyirlər-ne dəyişdirməyə çalışırlar. Bundan istifadə edən AXCP sədri Ə.Kərimli yaranmış veziyətdən səmərelə istifadə etməyə çalışır. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu iki partiya arasında əzəli düşməncilik mövcudur. Hər iki partiya funksionerləri bir-birini sıradan çıxarmaq üçün məqam gözleyiblər. Müsavatda başverənlər Ə.Kərimlinin işinə yaradıqları, o, bütün qüvvəsi ilə Müsavat tamamilə sıradan çıxarmağa çalışır.

AXCP ilə Müsavat “dəymə-mənə, dəyməyim sənə” prin-sipinə riayət etmək barədə razılığa gəlib

Ancaq düşərgə daxilində baş-

veren gözlənilməz hadisələr Ə.Kərimliyə niyyətini tam şəkildə həyata keçirməyə imkan vermeir. Çünkü qüvvələr nisbətində Ə.Kərimli “5-ci kolon” rolunda çıxış edən “Siyasileşmiş QHT” rəhbərliyinə, xüsusilə də, “REAL” partiyasının sədri İl.Məmmədova uduza bilərdi. Ona görə də, Müsavata qarşı planlarını, qisamüddətli təxirə salmaqla, mübarizəsini yeni rəqiblərinə qarşı yönəldib. Məlumatlı istinadən, demek olar ki, Ə.Kərimli A.Hacılıya telefon açaraq, Müsavat-AXCP düşmənciliyini qısa müddətləyinə dondurmağı xahiş edib. Maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, A.Hacılı müyyən tərəddüldən sonra, teklifi qəbul etdiyini Ə.Kərimlinin nəzərinə çatdırıb. Ancaq bu razılışmanın uzun müddəlli olacaq inandırıcı deyil. Çünkü dəfələr tərəflər arasında bu tip razılışmalar olub. Dəfələrlə tərəflərdən birinin əlinə fürsət düşüncə, kini baş qaldırıb və unuda bilmədiyi pisliklərin cavabı olaraq, rəqibinə zərbələr vurub, sərt ittihamlar içəri sürüb, təhəqirlər söyləyib. Bu baxımdan, AXCP ilə Müsavat arasındaki sa-kitlik uzun çəkməyəcək.

i.ƏLİYEV

*Məlum olduğu kimi, cəmiyyət həmişə konkret-tarixi formada mövcud olmuşdur. Əslində, cəmiyyət digər forma da tanımır. Belə konkret-tarixi formanın başlanğıc nöqtəsi, yəni yaranma mənbəyi olmuşdur. Leyla İsgəndərova yazar: "İlk belə forma qəbilə icması, yaxud qəbilə-tayfa ittifaqları, yəni ibtidai insan cəmiyyəti olmuşdur. Beləliklə, əgər insan cəmiyyətinin təşəkkülü prosesi qəbilə icması və ya qəbilə-tayfa ittifaqlarının yaranması ilə başa çatmışdır, bilavasitə insanın özünün formallaşması müasir tip insanın, yəni şüurlu insanın (*Homo sapiens*) meydana gəlməsi ilə başa çatmışdır.*

Sosial orqanizm olan insan cəmiyyəti - bu, sabitliyin qorunub-saxlanması ilə müəyyən dəyişikliklərə məruz qalmanın, yaranma ilə doğulma prosesinin qarşılıqlı nisbətinin tamamilə yeni tipidir. Uzun tarixi yol keçmiş bu proseslərin maddi və mənəvi, şəxsi və sosial, əbədi (daimi) və keçici (müvəqqəti, zəruri və azad (sərbəst forma və mexanizmləri haqqında dərin, etraflı və dürüst biliklər qazanılması müasir mərhələdə təxiresalınmaz - milli, regional, lokal və global problemlərin səmərəli həlli baxımından, son dərəcə zəruri və labüb şərtidir. Zəruri biliklərə yiyələnmədən və insanın hələ de elm üçün qararlıq olan məziyyətlərini, eyni zamanda da, onun hüquq və azadlıqlarının həqiqi mahiyyətini öyrənmək mümkün deyil.

İnsanın yaranma tarixinin təbietin özünü yaranma tarixindən ayrılmaz olduğunu da nəzərə alımaq vacibdir. Göstərmək zəruridir ki, insanın təşəkkülü (antropogen) və cəmiyyətin təşəkkülü (sociogen) bir-biri ilə six qarşılıqlı əlaqədə, olduğu, birləşmədən və insanın hələ de elm üçün qararlıq olan məziyyətlərini, eyni zamanda da, onun hüquq və azadlıqlarının həqiqi mahiyyətini öyrənmək mümkün deyil.

Felsefə elmləri doktoru Ə. Abbasov göstərir ki, ideya kökləri qədim tarixə, müxtəlif dini-mədəni ənənələrə, təsərrüfat sistemlərinin ikinin qarşılıqla dövrünə gedib

lərinin çoxunda insan hüquqlarının təməlini müəyyənləşdirən bir çox prinsiplər pozulur, hüquq və azadlıqlar yetərinə qorunmur, insanın şərəf və ləyaqətinə qarşı əməllər töredilir, onun fiziki və mənəvi aləmi təcavüze məruz qalır, nece deyərlər, məhvedici zərbələrlə üzləşməli olur. Aydındır ki, belə vəziyyətdə "vətəndaş-dövlət" münasibətləri sistemi daxilində qəbahələr və anormallıqlar artmaqdə davam edir. Bir sıra faktlar göstərir ki, bəzən maraqlı tərəflər belə qəbahələrin səbəblərini irqi, etnik, dini və mənəvi xüsusiyyətlərdən axtarır, demokratik norma və prinsiplərin pozulmasını, bilavasitə milli-mədəni, dini özünməxsusluğun səciyyəvi elementləri ile izah etməyə çalışırlar. Belə yanaşma, əslində, problemi daha da mürəkkəbləşdirir, düzgün çıxış yollarının tapılmasına mane olur. Tarixi təcrübə və cəmiyyətlərin tekamülü göstərir ki, insan varlığına qarşı əməllər, laqeyd və saygısız münasibət, irimiqyas alaraq, kütłəvileşir, bütövlükde cəmiyyət zəifləyir və dövlətlə qarşılıqlı münasibətlərdə passivlik göstərir - gücsüz, aciz tərəf rolunda çıxış edir və hakimiyət qollarının öz səlahiyyətlərini aşması üçün növbəti zəmin yaratmış olur. Bu zəmində, bir tərefdən, insan hüquqlarının getdikcə məhdudlaşması, digər tərefdən isə, imtiyazlı səxslərin, sosial qrup və zümrelerin maraqlarının ictimai və milli maraqları üstələməsi, öne keçməsi baş verir. Ona görə də, hesab olunur ki, insan hüquqları

politoloji, sosal-siyasi, sosioloji, tarixi tədqiqatların predmetinə, qızığın müzakirə və mübahisələrin mövzusuna, eksər dövlətlərin konstitusiyasının ana xəttinə, habelə, beynəlxalq sazişlərin başlıca ideyasına çevrilmiş insan haqlarının müxtəlif kontekstlərdən, məhz felsefənin xüsusi tədqiqat obyekti kimi öyrənilməsinə böyük ehtiyac vardır. Yalnız bu zəmində ortada olan bir çox nəzəri və praktiki problemlərin qaneeidici həlli mümkündür.

İctimai və bəşəri inkişaf prosesini mənalandıran insan hüquq və azadlıqları məfhumu ferqli mənbələrdə müxtəlif terminlərlə ifadə edilir, bəzən hətta əsas anlayışların mənası təhrif olunur. Məsələn, bəzən insan hüquqları qrup, xalq, etnik toplum, siyasi partiya, millet kimi fenomenlərə məxsus hüquqlarla eyniləşdirilir. Belə hallar nəzəri refleksiyada, şüurda qeyri-müəyyənlilik yaratmaqla yanaşı, praktiki siyasetə, eməli işlərə də mənfi təsir göstərir. Bəzən də, heç bir fərq qoyulmadan "şəxsi azadlıqlar" və ya "şəxsi hüquqlar" "insan hüquqları", "əsas hüquqlar" "Vətəndaş hüquqları" insan hüquqları" kimi anlayışlardan, eyni mənada istifadə edilir, onların arasındaki məna fərqlərinə diqqət yetirilmir. Belə problemlə situasiyanın aradan qaldırılmasında, fikrimizcə və ləyaqəti var; insanların ləyaqətinə toxunmağa, onun muxtarlıyyetine müdaxilə etməyə dövlətin ixtiyarı yoxdur; hər bir hakimiyətin öz həddi-hədudu var; hər bir kəs öz hüquqları-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

fəkküre malik olan hər bir insanın mənəviyyatı özünməxsus səciyyəvi xüsusiyyətləri ilə seçilir. Cəmiyyətin mənəvi sferasında insanı digər canlılardan fərqləndirən cəhətlər təzahür edir və gerçəkləşdirilir. Gerçəkləşdirilən amillər içərisində ön planda ruh və mənəviyyat durur. Burada en sade mənəvi əməliyyatlardan başlamış, insan ruhunun en mükəmməl məhsullarından biri olan ideyanın meydana gəlməsinədək dolğun təkamül prosesləri təzahür edir. Deməli, ruh insanın mənəvi həyatının məhsuludur. Fransız filosofu Reymond Aron yazardı: "Mənəvi dəyərlər özlündə öz mənşeyinə və hər bir realliga transendent münasibətdir. Ruh, sadəcə olaraq, irrasional qüvvələrin eks olunması, yaxud onların ifadəsi deyil, onları yaranan qüvvədir". Həqiqətən də, ruh və onun yaratıldığı ideya cəmiyyətin mənəvi həyatının esasını teşkil edir. Bütün bunların fövqündə isə, əlbəttə ki, insan amili durur. Artıq qeyd edildiyi kimi, insan sosial orqanizm adlandırılın cəmiyyətin en nadir və yeganə canlı təzahürüdür.

Varlıq (ontologiya) və idrak (gnoseologiya) haqqında felsefi təlimlərdə insan problemi, xüsusiylə də, onun mənşeyi, mahiyyəti, təbiətdəki yeri, cəmiyyət həyatında oynadığı rol və problemləri en təməlli məsələlərdən biri kimi nəzərdən keçirilir. Felsefənin ümumi metodoloji elm kimi meydana gəldiyi ilk gündən insan problemi onun diqqət mərkəzində olmuş və bu gün de diqqət mərkəzindədir.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

İnsan hüquqları - bəşəriyyətin yaranması və təşəkkülü ilə meydana gəlmişdir

xan, özünməxsus tekamül yolu keçən insan hüquqları bu gün ele bir səviyyə və universallıq kəsb etmişdir ki, kimse onların təkzibine açıq-əşkar səy göstərə bilmir. Bu hüquqların əməkdarlığıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, bir insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində mövcud olan beynəlxalq müqavilələr fərdlərə, bilavasitə hüquqlar vermir. Bu müqavilələr, məhz dövləti orada "möhkömlənməsi" insan hüquq və azadlıqlarına hörmət etmək və onların təmin edilməsi üçün bütün lazmı tədbirlərini görmək öhdəliyi müəyyən edir. Təsəddüfi deyildir ki, 1948-ci ilə qəbul edilmiş "İnsan hüquqları haqqında ümumi Beyannamə" bütün xalqların və dövlətlərin görümlə olduqları bir vezifə kimə elan edir ki, hər bir insan, cəmiyyətin hər bir orqanı maarif və təhsil yolu ilə həmin hüquq və azadlıqlara hörmət edilməsinə, mütərəqqi milli və beynəlxalq tədbirlər vasitəsilə onların xalqlar arasında səmərəli tanınmasının və həyata keçirilməsinin təmin olunmasına səy göstərsinlər.

Problemlə bağlı təhlil göstərir ki, müasir dövrdə insan hüquqlarının qorunması qaneeidici vəziyyətə deyildir. Belə ki, müxtəlif mədəniyyətləri təmsil edən dünya ölkə-

ideyası dövlət hakimiyətinin məhdudlaşdırılması məsəlesi ilə sıx bağlıdır; bu, bir sıra müddəalarda öz əksini tapır; bütün etnik, dini və mədəni müxtəlifliyə baxmayaraq, insan hüquqlarının göznlənilmesi ictimai inkişafın və əmin-amanlığın çox mühüm meyarıdır; müxtəlif mədəniyyətlər müstəvisində insan hüquqları öz praktik reallaşma səciyyəsi ilə fərqlənir; doğulduğu andan hər bir insan təkrarolunmaz və qıyməti varlıqdır, onun öz muxtarlıyyətinin elan edilməsində həm-reyliyinin vacibliyi vurgulansa da, bir sıra dövlətlərdə dini və mədəni dəyər və elementlərin nəzərə alınmasının zəruriliyi də qeyd edilmişdir. Eyni zamanda, insan hüquqları sahəsində əsas beynəlxalq müqavilələrin, o cümlədən, "İqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında beynəlxalq pakt"ın, "Mülik və siyasi hüquqlar haqqında beynəlxalq pakt"ın, "Irqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında beynəlxalq Konvensiya"nın "Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında Konvensiya"nın və "Uşaq hüquqları haqqında Konvensiya"nın mədəni müxtəlifliyin qorunması üçün normativ çərçivə yaratıldı.

Ə. Abbasov göstərir ki, müxtəlif

ni qoruyaraq, dövlət qarşısında müəyyən tələblər irəli sürə bilər; fərdin azadlığı cəmiyyətin digər üzvlərinin azadlıqlarının məhdudlaşdırılması hesabına reallaşdırıla bilməz və s. Deməli, "vətəndaş-dövlət" "cəmiyyət-dövlət" münasibətləri optimal təşkil olunub tənzimlənməlidir ki, insanın hüquqları etibarlı suretdə təmin edilsin. Bu münasibətlər sisteminin keyfiyyət xassələri, məzmunu həm obyektiv, həm də subyektiv amillərdən, o cümlədən, milli-mədəni ənənələrdən, mənəvi irsərdən, cəmiyyətdən dinin rolundan və onun səciyyəvi xüsusiyyətlərindən, bəşəri dəyərlərə həssaslıqdan və s. asıldır. Bu halda, kompleks sistemli təhlilə ehtiyac yaranır, beşəri də, fəsəfənin üzərinə məsuliyyətli bir vəziyyət: aktuallıq kəsb edən bir səra sualları cavablandırımaq və zəruri ümumiləşdirmələr aparmaq. Təbiidir ki, dövr dəyişir, ictimai mühit yeniləşir, qarşıya yeni problemlər çıxır. Bu problemlər kompleksin tədqiqat və müzakire obyektinə çevrilmesi, insan hüquqlarının daha etibarlı təmin olunmasına münasib şərait yaratma imkanının axtarılması çox vacibdir.

Tədqiqatçı Leyla İsgəndərova

haqqlı olaraq, qeyd edir ki, müasir şəraitde gələcək haqqında dani-

Göldən Adolf Hitlerin üzüyü təpilib!

A dolf Hitlerə məxsus gümüş üzük Avstriyadakı Topliz gölündən təpilib. "İzvestiya" nəşri xəber verir ki, üzərində A.Hitlerin adı hekk olunmuş üzüyü tapan kolleksiyaçı Gerhard Zauner onu 60 ildən çoxdur axtardığı, hələ 1959-cu ildə ele həmin gölə daldığını söyləyib. Onun sözlərinə görə, üzük Hitlerin qaret olunmuş və indi Avropanın müxtəlif yerlərinə səpələnmiş şəxsi kolleksiyasındaymış.

Kecilər vasitəsilə toplanan meyvədən hazırlanmış qiymətli yağı

"Arqan" sözünə kosmetik vasitələrin üzərindəki yazılarla tez-tez rast gəlmək olar, lakin onun mənasını heç də ham bilmir. Mərakeşdə yaşayınlarla isə bu məna tam aydınlaşdır. Bele ki, arqan yalnız Mərakeş ərazisində bitən ağacdır və əsasən şimal-qərbi Afrika və Atlas dağları ərazisində yayılıb. Yerli əhali böyük fəxr və sevgi hissi ilə onu əbədi həyat və cavanlıq ağacı adlandırır. Onlar arqandan tikinti materialı, yanacaq, qida, yağı və dərman kimi istifadə edirlər. Ölkə sahilərini müalicəvi arqan yağı hazırlanması texnologiyasını gizli saxlayaraq nəsildən-nəslə ötürürərlər.

AZERTAC xəber verir ki, 1999-cu ildə UNESCO Mərakeşdə həmin ağaclar bitən ərazini dünya biosfer qoruğu elan edib.

Arqanın etli meyvələri zeytundan bir qədər iridir, xarici görünüşü sərt gavalını xatırladır. Meyvələrin çox sərt, hətta findiq qabığından iki-üç dəfə möhkəm çeyirdəyi var. Çeyirdəyin içərisindəki toxumlar formasına görə badamı xatırladır və hər çeyirdək 2-3 toxum olur. Dünyada en bahalı, nadir və qiymətli yaqlar dan hesab edilən arqan yağı dəyərinə görə qara kürküyə bərabərdir. Cox illər əvvəl mərakeşli xammallar cavanlaşdırıcı, nəmleşdirici və bərpədici vasitə kimi arqan yağından istifadə etməyə başlayıblar. Həmçinin günəş yanıqları, neyrodermitlər, dəmrov və digər dəri xəstəliklərinin müalicəsində arqan yağından istifadə edilib.

Təsir gücünə görə arqan yağı dermatologiyada ağır dəri xəstəliklərinin müalicəsində, kosmetologiyada isə dərinin erken qocalmasına qarşı geniş tətbiq edilir. Şəkərli diabet, müxtəlif yolu xucu xəstəliklər, ürek-damar xəstəlikləri, Altsheymer xəstəliyi və immun sistemin zəifləməsi ilə əlaqədar yaranan xəstəliklərin müalicəsində istifadə edilir. Arqan yağından dərinin cavanlaşdırıran və qırış eleyhinə maskaların hazırlanmasında, həmçinin masaj üçün geniş istifadə edilir. Saçların möhkəmləndirilməsi üçün baş dərisi həmin yağıla masaj edilir, masajdan sonra yağı bütün saç boyu çəkilir. Daha sonra başı isti şalla bağlayır, 30-40 dəqiqə saxlayır və saçlar şampunla yuyulur.

Arqa ağaçının meyvələrini toplamaq üçün keçilərdən istifadə edilir, çünki onun qabığı onlar üçün çox dadlı bir təammdir. Keçilər hətta ağaçın beş metr hündürlüyündə yerləşən budaqlarına da dırmaşırlar. Onlar meyvənin qabığını qoparıb yeyəndən sonra içinin çeyirdəyi qalır. Yeyilən çeyirdəklər isə həzm olunmayaq xaric olur. Həmin çeyirdəkləri toplayıb daşla sindirir və toxumları ayırrıllar. Qidada istifadə olunan arqan yağını almaq üçün toxumlar bir qədər qovrularaq müəyyən etir elde edilir. Kosmetik maddələr üçün toxumlar qovrulmur və alınan yağın heç bir qoxusu olmur. Bundan sonra toxumlar mexaniki yolla sıxılır və alınan yağı xüsusi kağızdan süzülür. Yağıñ dadi bir qədər balqabaq toxumunun dadına benzəyir.

Bir yetkin ağaç 6-8 kilogram meyve verir. 100 kilogram meyvədən 5 kilogram çeyirdək elde edilir və ondan cəmi 1-2 litr yağı alınır. Toxumların daşla çeyirdəkden təmizlənməsi texminən 12 saat vaxt aparır. Mütəxəssislərin hesablamalarına görə, yerli əhali hər il 350 min ton toxum toplayır və bundan 12 milyon litr yağı elde edilir. Məhsulun əsas alıcısı isə Fransa sayılır.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Biologiya müəllihi ixtisası üzrə IV kurs tələbəsi Məsimova Leyla Pənah qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Kimya-biologiya müəllihi ixtisası üzrə V kurs tələbəsi Qəhrəmanova Gülsən Namiq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müaviləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

SƏS

Son səhifə

22 sentyabr

Messi Çempionlar Liqasında həftənin futbolçusu seçilib

UEFA Çempionlar Liqasında həftənin en yaxşı futbolçusunun adı açıqlanıb. UEFA-nın saytında yer alan rəsmi məlumatda deyilir ki, azarkəşlər arasında keçirilən səsverməyə əsasən, "Barselona"nın hücumçusu Lionel Messi en yaxşı oyunçu seçilib. Argentinalı futbolçu "Liverpul" klubunun yarımmüdafıəcisi Ceyms Milneri, "Lion"nun hücumçusu Nabil Ferkiri və "Mənchester Yunayted" komandasının yarımmüdafıəcisi Pol Pogbanı qəbulayıb. "Barselona"nın Hollandiyanın PSV klubuna 4:0 hesabi ilə qalib gəldiyi görüşdə Messi üç qol vurub.

"Arsenal" və "Milan"dan qələbə, "Fənərbaxça" darmadağın oldu

Futbol üzrə UEFA Avropa Liqasında qrup mərhələsinə start verilib. Bu turnirdə yeganə təmsilçimiz olan Ağdamın "Qarabağ" klubu, səfərdə "Sportinq"le üz-üzə gəlib və 0:2 hesabi ilə uduzub. "Qarabağ"ın E qrupundakı rəqibləri də görüş keçiriblər. "Arsenal" İngiltərədə Ukraynanın "Vorskla" klubunu 4:2 hesabi ilə üstələyib.

Türkiyə təmsilçilərindən "Beşiktaş" evdə Norveçin "Sarpspor" komandası ilə qarşılaşdı. Matç "Qara qartal"ın 3:1 hesablı qələbəsi ilə tamamlanıb. "Fənərbaxça" isə Xorvatiyada "Dinamo"ya (Zaqreb) böyük hesabla yenilib - 1:4.

"Mənchester Siti" Serxio Aquero ilə yeni müqavilə imzalayıb

İngiltərinin "Mənchester Siti" klubu argentinalı futbolcu Serxio Aquero ilə yeni müqavilə bağlayıb. AZERTAC xəber verir ki, 30 yaşlı futbolcu da ha üç il "Mənchester Siti" klubunun şərəfini qoruyacaq. Klub müqavilənin maliyyə tərəflərini açıqlamayıb. "Mən bu klubda çox xoşbəxtəm. Artıq 7 ildir ki, "Mənchester Siti"nin formasını geyinirəm. Ümidvaram ki, qarşidakı illərdə de kluba faydalı olacağam", - deyə argentinalı bildirib.

Qeyd edək ki, S.Aquero Mənchester təmsilçisine 2011-ci ildə İspaniyadan "Atletiko Madrid" klubundan transfer olunub. O, klubun tarixində en məhsuldar oyunçu kimi tarixə düşüb. Serxio 299 oyunda start həyətdə çıxıb, onların 204-də meydani fərqlənərək tərk edib. Həmçinin klubun heyətində 3 dəfə İngiltərə Premier Liqasının və İngiltərə Kubokunun qalibi olub.

"Bakıda "Sportinq"ə qalib gələ bilərik"

Ağır oyun oldu. Matçın ilk hissəsini yaxşı keçirdik. Güclü rəqibə uduzduq. "Sportinq"ə qarşı evdə yaxşı oynaya və onlara qalib gələ bilərik". Qol.az-in məlumatına görə, bu sözləri "Qarabağ"ın futbolçusu İnnosent Emeqara Avropa Liqasının qrup mərhələsində səfərdə "Sportinq"ə uduzduqları (0:2) oyundan sonra azərbaycanlı jurnalistlərə açıqlamasında deyib. Bir neçə qol imkanından yararlanıa bilməyən isveçrəli hücumçu Bakıda bu rəqiblə keçiriləcək oyunda yaxşı netice qazanmağın mümkün olduğunu bildirib: "Mənim bir neçə şansım oldu. İkinci hissədəki epizodum daha yaxşı idi. Ancaq rəqib qapıçı düzgün mövqeydə dayanmışdı. Növbəti oyunları düşünməliyik".

Azərbaycan cüdoçusu dünya çempionatında mübarizəni erkən dayandırıb

Bakıda keçirilən cüdo üzrə dünya çempionatında 52 kilogram çeki dərəcəsində Azərbaycanı təmsil edən Buyankışq Purevsuren 1/32 final mərhələsində Böyük Britaniya cüdoçusu Çelsi Giles ilə üz-üzə gəlib. AZERTAC xəber verir ki, qadın cüdoçumuz rəqibinə məglub olaraq dünya çempionatında mübarizəni erkən dayandırıb. Xatırladaq ki, bu gün kişi cüdoçular 66 kilogram çeki dərəcəsində yarışırlar. Azərbaycan cüdoçusu Nicat Şixəlizadə 1/32 final mərhələsində misirli Mohamed Abdelmavqudu məglub edərək növbəti mərhələyə yüksəlib. O, 1/16 final mərhələsində braziliyalı Daniel Karqının ilə qarşılaşacaq.

